28. Številka. V Ljubljani, v torek 6. februarja 1923. Leto LVI.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrst á 1 D, od 10—15 petit vrst á 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda" in „Narodna tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1·—

v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1·25

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod" velja:	V Jugoslaviji v Ljubljani	V Jugoslaviji po pošti	V inozemstvo
12 mesecev	Din 120·—	Din 144·—	Din 216·—
6 „	„ 60·—	„ 72·—	„ 108·—
3 „	„ 30·—	„ 36·—	„ 54·—
1 „	„ 10·—	„ 12·—	„ 18·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Lloyd George proti Franciji.

Stari lisjak, ki je držal v rokah krmilo angleške imperije v najtežjih časih, za kar mu je nehvaležna sedanjost obrnila hrbet, je stopil kakor druga važna osebnost v evropski politiki — Vilhelm II. v ozadje in začel pisati. Samo s to razliko, da ne piše po vzorcu svojega velikega sodobnika spominov, ker upa bržkone, da se bo kolo sreče še enkrat obrnilo v njegovo korist, marveč bombardira današnje državnike, posebno pa se jezi na Francijo in njeno povojno politiko. Kakšni so motivi za to kampanjo ,ki jo je začel v času, ko je sloga in enotna taktika med zaveznimi državami najbolj potrebna, in da-li upa, da se mu bo posrečilo oslabiti Francijo in izpremeniti sedanjo politično konstelacijo v korist Angleške, to je težko povedati. Gotovo pa je, da ta veliki sodobni državnik gleda v bodočnost in vidi marsikaj, kar je vsakdanjemu politiku nevidno in nerazumljivo. Angleški listi so priobčili že drug njegov članek o današnjem mednarodnem položaju. V prvem je očrtal diplomatične dogodke v povojnem času, posebno pozornost je posvetil washingtonski razorožitveni in genovski konferenci, kjer vidi prvi v zgodovini človeštva pojav, da so države, ki so sicer v vojni zmagale pripravljene prostovoljno omejiti svojo oboroženo silo. V tem oziru je človeštvo po njegovem mišljenju precej naprevalo. V drugem članku pa govori o današnji politični situaciji v Evropi in je posebno hud, da so narodi še vedno oboroženi.

»Evropo«, pravi Lloyd George, »ni vojna ničemur naučila. Danes je v Evropi več vojaštva kakor 1913-14. leta in sicer brez vsakega povoda. Kajti razmere, ki so vladale pred vojno, so se temeljito izpremenile. Dveh velikih militarističnih imperij v Srednji Evropi ni več. Nemčija, čije armada je znašala v mirnem času 800 tisoč mož ,ima danes vsega skupaj okrog 100.000 vojske. Avstrija, ki je imela 1913-14. leta 420 tisoč mož aktivne vojske in 2 do 3 milijona rezerve, je reducirala svojo oboroženo silo do 30 tisoč mož. Pri vsem tem pa Francija vzdržuje še vedno 736.000 armado in 2 do 3 milijona izvežbane rezerve. Razvija in pomnožuje pa tudi svojo zračno flotiljo, kakor da se boji neposrednega napada. 1914 .leta je imela Francija 400 aeroplanov, danes jih ima 1152. Toda število še ni tako važno, bolj važna je sila in namen tega vojnega materijala. Od 1152 francoskih aeroplanov je največ nalašč namenjenih za bombardiranje in imajo tako silo, ki si je človek pred vojno ni mogel niti misliti.

Iz vojaških priprav današnje Francije lahko vsakdo sklepa, kako strašen bi bil spopad, če bi človeška neumnost inscenirala novo vojno. Samo v eni granati, ki jo nosijo novi zrakoplovi, je več eksplozivnih snovi kakor v sto granatah predvojnega tipa. Obseg teh granat in vojaških priprav pa raste leto za letom. Kakšen je cilj in kje je sovražnik? Kje je nevarnost, ki zahteva tako ogromne vojaške priprave? Nobena sosedna država nima danes armade, ki bi znašala četrtino francoske oborožene sile. Nemčijo ni mogoče smatrati za povod. Njeno prebivalstvo je po številu enako skupnemu prebivalstvu Poljske, Romunije, Jugoslavije in Češkoslovaške. Toda nemška armada tvori komaj sedmi del združenih moči teh štirih držav. Romunija sama ima 15 milijonov prebivalcev. njena armada pa je dvakrat večja kakor nemška, čeprav ima Nemčija 60 milijonov prebivalcev. Nemška mladina se ne sme več vežbati, nemško orožje je uničeno. Edina druga velika armada je ruska, o kateri pa je težko dobiti točne podatke. Megleni pari, ki se dvigajo iz tega politično in gospodarsko okuženega blata, zatemnjujejo vsako jasno sliko. Štatistični podatki o ruski vojski so različni že po svojem izvoru. Zadnje število, ki ga navajajo sami Rusi, je 800.000. Na papirju je ta armada sicer pravtako strašna kakor francoska, toda dogodki zadnjih štirih let so očividno dokazali, da je ona sposobna samo za obrambo, ofenzivne vrednosti pa nima nobene. Ruska armada ne more biti povod za vzdrževanje velikih vojaških sil v Evropi.

Dasi se ima Evropa zahvaliti militarizmu za svoj današnji položaj, je vendar postala v povojnem času še bolj militaristična. Menda hoče s tem preprečiti podobne katastrofe v bodoče. Nobena država, izvzemši Angleško, ki je znižala svojo armado in mornarico, pa ne more kriti svojih stroškov, ki jih zahteva v prvi vrsti vzdrževanje vojske. S pomočjo posojila ali tiskanja papirnatega denarja so si posamezne države zasigurale armade, ki so večje od onih, ki jih je vodil Friedrich Veliki in Veliki car. Stroški za oboroževanje in število oboroženih čet se je zvišalo nesorazmerno. V denarnem prometu Francije, ki je v marsikaterem oziru najbogatejša država v Evropi je nastal prepad, ki stalno raste in ki ga mora Francija polniti s papirnatim denarjem. Deficit je vedno večji ne glede na dejstvo da se večji del njene armade nahaja na nemških tleh in da nemške dajatve krijejo znatni del francoskih vojaških stroškov. Zunanje posojilo Francije se večinoma vporablja za vpostavitev razrušenih krajev, toda stroški ki jih povzroča vzdrževanje tako ogromne armade so vendarle glavni vzrok njenega deficita. Gospodarsko vpostavitev Evrope znatno ovirajo stroški, ki jih zahteva novi militarizem. Stari kontinent si z obema rokama gradi trhlo stavbo ki se bo nekega dne podrla in pokopala njegove otroke.

Najbolj pa se jezi na Francijo radi okupacije Parurja. Francija, pravi Lloyd George, je zopet planila na ratzegnjeno telo Nemčije in lesene coklje, ki so trdno stopile na nemška tla, so vznemirile srca narodnih mas na obeh straneh atlantiškega oceana. Po padcu Nemčije in okovih, ki jo stiskajo po vojni, lahko pleše na nji vsaka država - zmagovalka kadar se ji zljubi. Ljudje, ki ne razumejo plemenite strani tega športa, smatrajo za zabavo tepsti tega velikana, ki jih je nekoč bil razžalil.

Francoska okupacija bo zahtevala nove ogromne stroške. Vprašanje je, kdo jih bo plačal. V zvezi z okupacijo bo nemška marka padla tako nizko kakor avstrijska krona in Francija pri tem ne bo nič profitirala. Nastalo bo splošno nazadovanje nemške industrije, posebno se bo znižalo pridobivanje premoga, kajti rudarji ne bodo delali za tujce s takim veseljem kakor so delali za lastne gospodarje. Končno pa je mogoča v Nemčiji tudi revolucija in nastop komunistov, ki bodo okužili celo Evropo.

Tako piše Lloyd George, tako tarna mož, ki je mnogo pomagal, da ne vlada danes v Evropi nemški šovinizem. Tempora mutantur, pa tudi naziranja še tako treznih državnikov se menjajo v času.

Dunajsko pismo.

30. jan. 1923.

Za Svetosavsko Besedo preteklo soboto 27. t. m. je bil spored tiskan v latinici. Tako je bil nekoliko popravljen pogrešek z vabili. — Dvorana Kur-salona ob Ringu je bila dobro zasedena. Češka kolonija je bila častno zastopana. Dosti številen moški zbor J. A. D. »Triglav« je prav dobro zapel Hajdrihovo »Jadransko morje« in Jenkove »Dvori davorovi«. Operni pevec Milan Mihajlović je zapel Bojičevo »Divna si« (doslej jo je pel že trikrat, kar je zbudilo že čudne opazke!) in Rubinsteinovo »Azra«. Gospa Milka Goja je svirala na klavirju Dvořakovo »Selsko balado« in Rohnaninov »Polischinelle«, dobro in precizno. Junak večera pa je bil operni pevec Nikola Zec (drž. opera na D.) in pel Vilharjevega »Mornarja« s svojim mogočnim basom tako divno dovršeno, da je izzval ogromen aplavz. Ali vrhunec zadivljenosti in vihar aplavzov je žel ob sklepu Mokranjčeve »Tri junaka«, na katero je divno lepo navezal zadnja dva verza iz »Bože pravde«. Odprl je vse registre svojega kolosalnega basu, velika dvorana Kursalona se je tresla, a na koncu, menil sem, da jo raznese vihar do ekstaze oduševljenega občinstva. — Skladatelj lepe operete »Der Herzog vor Reichstadt« Stojanovič je igral na gosli svoji dve skladbi »Ruska fantazija« in »Iz naše domovine«. Dovršeno.

Po koncertu živahna igranka (ples). Na sporedu samem je bilo tokrat kolo: kraljevo kolo Seljančica in kolo sremsko. Ali da bi ti ljudje, ki se najbolj derejo za kolo, vsaj malce znali igrati kolo, tisto divje brcanje vsevprek, niti dva jednako, pa ni nikako kolo, ki bi nam delalo količkaj časti pred očmi kulturnih Evropejcev. (Zastopani so bili razni evropski narodi!) Moj Bog, kakšne opazke sem že čul pri raznih takih prilikah. Čim manj ti zna plesati, toliko bolj divje cepeta tja po parketu, kakor bi ga hotel razbiti. Pa zopet in zopet to divjanje, gledalci pa zijajo in majejo glave. Doma delajte, kar hočete, v tujini pa nas pustite s takimi nerodami pri miru. Na sporedu bodi kolo enkrat (na D. najbolje Seljančica, ki je najbolj znana tudi med Čehi!), in to plešite s primerno eleganco, dostojno velikomestnega salona. Vse drugo nas samo smeši! Češki gostje (med njimi par naših, ki zahajajo v »Slovansko Besedo«) so plesali svojo »Češko besedo« v šestih karejih, lepo razvrščenih po dvorani. Zdelo se mi je, kakor da pleše tu cvet dunajske slovanske inteligence z nekako posebno tendenco: kako je treba pokazati Evropi lepoto narodnega plesa. Tolike preciznosti in elegance v izvajanju figur še nisem videl. Vsa čast jim! Rešili so v polni meri čast in ponos tega večera!

»Koroški Slovenec« je zdaj brez pravega urednika, ker se g. Wutej še ni vrnil na Dunaj. Enotno uredništvo je neizogibno potrebno. »K. S.« je drugače dobro urejevan. Naročnina je prenizka! Vprašam pa: Koliko slovenskih društev in kavarn je naročenih nanj? Morda v priliki naštejem to našo sramoto! Ko čitam bobneče fraze o rešitvi Korotana, mi ustnice lezejo na smeh, ki ga zatre le tiha kletev na našo frazersko indolenco! Pojdite, pojdite s svojimi deklamacijami o varstvu naših manjšin! Kje ostaja pozitivno delo?! Nemci lahko mirno spijo! Kaj slovenska irredenta, niti najprimitivnejše pomoči ni!

Ali Slovenci imate hudega konkurenta v bratih Hrvatih; le-ti so Slovence v indolenci daleč prekosili. Veliko reklame je bilo za Gradiščanske Hrvate in njihove »Hrvatske Novine« — in doslej je iz cele troedine kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije pa še Bosne in Hercegovine po vrhu **celih pet naročnikov.** Nemško burgerlandsko glasilo in madžarski list, tiskan v nemškem jeziku, sta že zagnala krik o panslavistiški propagandi itd. Tu jo imate: **celih pet naročnikov.** Za tak uspeh sem popisal kmalu več papirja, a bil sem štirikrat nalašč za to v Zagrebu. Žalostna nam majka! Pa se bomo šalobardili o podpiranju naših manjšin!

4. številka »H. N.« pojasnjuje preprostemu ljudstvu, kaj je kultura. Dalje lep članek: »J e, H r v a t s a m!« Med drugim pravi: »Brate, glej, mi smo isto Hrvati, kako i ti, ali mnogo i mnogo smo morali skusit, dokle smo spoznali naš rod i narod. Nas su kot malen cvet, malo drvo u trdju zemlju presadili, našu narodnu čut smo pogubili i tudjega naroda čutenje, rič usvojili. Ali ne hoteć! Nismo onda znali, da je ovo janičarstvo« itd. (Naročnino sprejema Jadranska banka v Lj.)

A. E. W. Mason:

14

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»Da, da,« je rekel z mehkim glasom. »Razumem vaše občutke, uboga žena. Ne boste ostali tu. Imate morda prijatelje v Aixu, pri katerih bi lahko stanovali?«

»O, da, monsieur,« je zaklicala Helena hvaležno. »O, kako strašna mi je bila ta misel!«

»Ni se vam treba več bati. Kajti mi nismo obisk prošle noči,« je rekel Hanaud prijazno, primaknil stol čisto k njej in jo pogladil po roki. »Sedaj pa vas prosim, da poveste tem gospodom in meni vse, kar veste o tej strašni zadevi. Vzemite si časa, gospodična. Mi smo človeški.«

»Toda gospod, jaz ne vem ničesar!« je zavpila. »Rekli so mi, naj grem spat, ko sem oblekla gospodično Celijo za seanso.«

»Seanso!« je zavpil Ricardo in začudeno pogledal. In spet mu je vstala pred očmi slika iz Assembly Halla v Leamingtonu. Toda Hanaud se je obrnil proti njemu in vkljub temu, da je gledal prijazno, se je vendar nekaj iskrilo v njegovih očeh, kar je Ricardov obraz podplulo s krvjo.

»Ste kaj rekli, gospod Ricardo?« je vprašal detektiv. »Ne? To ni bilo mogoče.« Nato se je spet obrnil k Heleni Vauquier. »Tako, gospodična Celija je delala seanse? To je zelo čudno. Hočemo nekoliko več slišati o tem. Kdo ve, kateri sled nas dovede do resnice?«

Helena Vauquier je odkimala.

»Monsieur, niste na pravi poti, če jo iščete pri meni. Pomislite vendar! Jaz ne morem pravično govoriti o gospodični Celiji. Ne, ne morem! Jaz je nisem rada imela. Bila sem ljubosumna, — da, ljubosumna. Monsieur, vi hočete resnico — jaz sem jo sovražila!« In njen obraz je postal rdeč in udarila je z roko na ročaj svojega stola. »Da, sovražila sem jo. Kaj morem za to?« je vprašala.

»Kaj?« je uljudno vprašal Hanaud. »Kaj ne bi mogli za to?«

Helena Vauquier se je spet naslonila nazaj resnost ji je zginila z obraza in lahno se je nasmejala.

»Hočem vam pripovedovati. Zapomnite si pa, da vam govori ženska in da so stvari, ki jih boste smatrali za nizkotne in malovredne, za njo velike važnosti. Bilo je neko noč v letošnjem juniju — šele v letošnjem juniju! Če pomislim na to! Še čisto pred kratkim — in takrat še ni bilo gospodične Celije—« a ko je Hanaud dvignil svojo roko, je hitro dostavila: »Da, da; hočem se sama brzdati. Toda če pomislim sedaj na gospo Dauvray!«

Nato pa je začela svojo povest in razložila Ricardu vprašanje, ki ga je tako zelo mučilo: kako je bilo možno, da je dekle, kakršna je bila Celija Hanaud, prišlo do tega, da je skupaj živelo z žensko take vrste, kot je bila gospa Dauvray.

»Neko noč meseca junija,« je rekla Helena Vauquier, »je šla gospa v družbi večerjat v Abbaye Restaurant na Montmarte. In tu je prvič privedla s seboj gospodično Celijo. Če bi jo takrat videli! Imela je slabo obleko in raztrgan plašč, da so kosi blaga viseli iz njega, in lačna je bila, da, lačna. Gospa mi je pripovedovala o njej, ko sem jo slačila. Gospodična Celija je plesala med mizami z vsakim za večerjo, kdor je hotel biti tako prijazen in plesati ž njo.«

Njen krepki glas je napolnil sobo. Bila je resna, častitljiva kmetica, ki je izrazila svoje zaničevanje. In Wethermill je moral to poslušati. Ricardo ga ni pogledal.

»Pa kako bi hotel kdo plesati ž njo v taki obleki? In nihče ji ni hotel dati večerje izvzemši gospo. Gospa je to storila. Gospa je poslušala povest lakote in nesreče . Gospa je bila tako ljubezniva in dobrega srca. In v zahvalo leži sedaj umorjena!« Začela se je histerično tresti, njen obraz se je nagubal in roke so se gibale.

»Čujte,« je rekel Hanaud prijazno, »pomirite se, gospodična!«

Helena Vauquier je prenehala par trenutkov, da pride k sebi. »Oprostite, monsieur, toda bila sem tako dolgo pri gospe — oh, uboga žena! Da, da, pomiriti se hočem. Torej, gospa jo je privedla domov in teden pozneje že ni bilo nič dovolj dobro za gospodično Celijo. Gospa je bila kot otrok. Vedno je bila varana in nikdar se ni naučila previdnosti. Toda nihče ni tako naglo našel poti do gospejinega srca kot gospodična Celija. Gospodična je morala živeti z njo. Gospodično so morale obleči prve modistke. Gospodična je morala imeti svilena spodnja krila in najfinejše perilo, dolge, bele rokavice in lepe trakove za lase in klobuke od Caroline Réboux za dvanajststo frankov. In gospejina služkinja ji je morala streči in ji pri vsem pomagati. Oh!«

Vauquier je razdražena sedela na svojem stolu, divja in jezna. Gledala je drugega za drugim in zmigavala z ramami .

»Nisem vam rekla, da pridete k meni,« je dejala. »Ne morem govoriti nepristransko, ali celo lepo o gospodični. Pomislite! Skozi vsa leta sem bila več kot gospejina služkinja, bila sem njena prijateljica; bila je tako ljubezniva, da me je sama tako imenovala.

Govorila je z menoj o vsaki stvari, me vprašala za svet v vsaki stvari, me vzela povsod s seboj. Nato je privedla domov ob dveh zjutraj mlado dekle s svežim, ljubkim obličjem iz montmartreske restavracije in teden pozneje sem bila jaz gola ničla — da, gola ničla — in mademoiselle pa kraljica.«

»Da, to je čisto naravno,« je rekel Hanaud pomilovaje. »Ne bi bili človek, gospodična, če ne bi tega pripovedovali z nejevoljo. Toda pripovedujte nam odkrito vse o seansah. Kdaj so se začele?«

»O, monsieur,« je odgovorila Vauquier, »ni bilo težko začeti z njimi. Gospa Dauvray je imela pravo strast za vedeževalce in ljudi take vrste. Kdorkoli, s kupvm kart ali s kako drugo neumnostjo, kako povestjo o nevarni ženski s črnimi lasmi ali o šepavcu — monsieur pač poznate take povesti, ki jih pravijo v zatemnjenih sobah, da jim lahkoverneži nasedejo — vsakdo je mogel prevarati praznoverno gospo. Saj monsieur poznate ljudi te vrste.«

»Gotovo da,« je rekel Hanaud z nasmehom.

»Gradiščansko Hrvatsko društvo« je priredilo 21. t. m. svoj prvi ples. Udeležba nad 300 plesalcev. Svirali so naši tamburaši od »Prosvete« tako dobro, da nismo nič pogrešali orkestra. Došlo je tudi več članov in dam od »Prosvete«, ki so se divno razumeli z Gradiščanci. Vladala je med obojimi prava bratska ljubezen. Lep začetek! Naprej tako! A. G.

Stališče Čehoslovaške napram ruhrski akciji.

Iz Prage nam pišejo: Razvoj zunanjih dogodkov ni ostal brez vpliva na naše notranjepolitične razmere. V prvi vrsti gre tu za francosko okupacijo Porurja, kateri moramo pazno slediti iz političnih in gospodarskih razlogov. Naravno je, da diktirajo naše stališče samo državni in narodni razgledi in da odkrito simpatiziramo s Francijo iz političnih in stvarnih ozirov. S tem, da smo pozorni na akcijo v Porurju, še nismo vezani na nikake korake, naše simpatije pa so in morajo biti na strani Francije, one zmagovite Francije, ki je v vojnem času toliko pretrpela in doprinesla toliko žrtev za zmago pravice in za osvobojenje narodov. Pri nas se še dobro spominjamo, kaj je pomenila za nas Francija v preteklosti, v glavnem za časa vojne, na drugi strani pa tudi ne pozabljamo, da je zavarovanje naše države in njene konsolidacije mogoče samo, ako se bomo opirali na prijateljstvo in skupne interese, ki nas vežejo z drugimi državami, v prvi vrsti seveda s Francijo. Danes, ko Nemčija poskuša, da bi prišla do zveze z Rusijo, Turčijo in Bolgarsko, h kateri bi pritegnila tudi Madžarsko, ne more biti naše mesto na strani naših nasprotnikov. Iz teh razlogov ni med nami govora o tem, da bi naša država prevzela nalogo nekake posredovalke v porurskem boju, čeprav se take tendencijozne vesti širijo iz Berlina po nemškem tisku. Zunanji minister dr. Beneš je že dovolj jasno obrazložil stališče naše republike o francoski akciji v razgovoru z nemškimi agrarnimi poslanci o politični situaciji. Rekel je, da vlada ČSR nima nikakega iz političnih ali diplomatičnih vzrokov izvirajočega namena za mobilizacijo, ki bi se smatrala za posledico zadnjih dogodkov v Porurju. Baš tako brez podlage so poročila, da je prišel naš berlinski poslanik Tusar v Prago, da bi se pridobila mala antanta za to, da bi posredovala med strankami, kolikor se tiče zasedbe Porurja, v prvi vrsti Češkoslovaška. V resnici je imela Tusarjeva pot v Prago samo to svrho, da je vse državne činitelje podrobno informiral o situaciji, ki jo je izzvala okupacija Porurja. V Berlinu pa skušajo vzdržati vtisk, da je tu neki faktor, ki hoče intervenirati, da bi se tako vzbujal odpor Nemcev, za kar pa pri nas ni nikakega razpoloženja.

Lausannska konferenca.

— **Lausanna, 4. februarja.** (Izv.) Turška delegacija je včeraj dopoldne predložila predsedstvu konference spomenico, glasom katere je Turčija pripravljena podpisati pod gotovimi pogoji mirovno pogodbo. Lord Curzon je takoj sklical sejo, do definitivnih sklepov pa na njej ni prišlo. Turki stavijo gotove protipredloge glede Trakije, Galipolija, morskih ožin in Mosula. Turki so pripravljeni priznati avtonomijo otokoma Imbrosu in Tenedosu. V finančnem vprašanju stavijo Turki predlog, da se dosedaj veljavne kapitulacije nadomeste z definitivno trgovinsko pogodbo.

— **Pariz, 4. februarja.** (Izv.) Lloyd George je izjavil zastopnikom londonskega tiska, da po njegovem mnenju Turki ne podpišejo lausannske mirovne pogodbe. **Lausannsko konferenco smatra Lloyd George za ponesrečeno.**

— **Lausanna, 4. februarja.** (Izv.) Zavezniki so odklonili turške protipredloge glede Mosula.

— **Lausanne, 4. februarja.** (Izv.) Danes ob 9.40 zvečer se je razširila vest, **da so pogajanja med zavezniki in turško delegacijo ostala brezuspešna.** Turki odklanjajo predloge zaveznikov. Lord Curzon namerava jutri odpotovati.

Turška delegacija vstraja na svojem odklonilnem stališču glede zavezniškega predloga o kapitulacijah in ostalih gospodarskih vprašanjih. Turki so zapustili dvorano. Vendar upajo zavezniški krogi, da še pride do nekakega sporazuma. Misijo v tem smislu pri Ismet paši je prevzel francoski delegat Bompard.

CERKVENA IN ŠOLSKA VPRAŠANJA MED ROMUNSKO IN NAŠO DRŽAVO.

— **Beograd, 2. februarja** (Izv.) V cerkvenem in šolskem vprašanju, ki postaja sedaj aktuelno med našo državo in Romunsko, do danes ni dosežen noben sporazum. Romunska vlada namerava storiti vse korake, da se to vprašanje čimprej uredi. Beograda vlada pa na drugi strani ne forsira tega.

— **Pariz, 2. februarja** (Izv.) Iz Angore javljajo, da je narodna skupščina dala Ismet paši dalekosežna pooblastila glede mirovne pogodbe. Po napol oficielnih poročilih se je položaj na lausannski konferenci znatno izboljšal.

Neposredno pred sporazumom z Italijo.

— **Beograd, 5. februarja.** (Izv.) Politični krogi z globokim zanimanjem pričakujejo jutrišnjega sestanka italijanskega parlamenta, ki ima končno odobriti konvencije glede izvršitve rapallske pogodbe in tako ustvariti trdno podlago za upostavitev dobrih odnošajev in prijateljskega sosedstva med obema državama. Prepričani so vsi merodajni faktorji, da bo Mussolini v parlamentu dosegel garancije, da se začne s končno rešitvijo vseh med obema državama še spornih vprašanj.

Tekom zadnjih dni in tudi včeraj so bile neprestane konference v zunanjem ministrstvu. Včeraj je posetil zunanjega ministra dr. Ninčiča italijanski poslanik na našem dvoru g. Negrotti. V glavnem je šlo za podroben načrt glede izpraznitve Sušaka in tretje dalmatinske cone.

Na merodajnem mestu z vso odločnostjo zanikajo vesti tržaških in nekaterih drugih italijanskih listov o **zaključitvi trgovinske pogodbe** pred definitivnim odobrenjem santmargheritskih konvencij. Te vesti niso resnične. Definitivna zaključitev trgovinske pogodbe bo sledila šele potem, ko bodo odobrene konvencije od strani italijanskega parlamenta in ko se izvrši izpraznitev Sušaka oziroma tretje dalmatinske cone.

JUGOSLOVENSKO AKAD. DRUŠTVO „TRIGLAV“.

(Triglavanski zbor v Mariboru.)
(Izvirno poročilo.)

»Take veličastne manifestacije »Triglav« še ni doživel kakor jo je na sobotnem zboru v Mariboru . . .« S temi besedami je dr. Irgolič popolnoma pravilno in v skladu z resnico ob zaključku dnevnega reda označil rezultat Triglavanskega zbora. Že udeležbe delegatov, ki so se sestali na predvečer v gostilni Halbwidl na predhodni razgovor, je bila razveseljiva. Prireditelji so lahko ponosni na uspeh svojega dela. Sprejem je bil ob pol trinajstih na glavnem kolodvoru. Ko se je vlak ustavil, je došle Triglavane iskreno pozdravil predsednik starešinske zveze dvorni svetnik dr. Toplak. »Vidim pred seboj mlade in stare obraze,« je izvajal dr. Toplak, veseli me, da gledam med mladimi tudi mnogo starih znanih obrazov. Dokaz mi je to, da še vedno ljubijo svoj »Triglav« kot so ga svoj čas kot aktivni člani. Posebno pa me veseli, da je vkljub znanim težkočam tu sem na našo mejo pohitelo toliko mladih aktivnih »Triglavanov«. Tekom 24 let takega lepega števila še nisem videl. Klanjamo se pred častitljivo našo triglavansko zastavo! Naj ta zastava tudi v bodoče zbira slovenske visokošolce pod svoje okrilje v dobrobit slovenskega naroda.

Nato so sledila poročila o delovanju centrale in podružnic.

Za centralo Zagreb je poročal Švajger, za podružnico Dunaj Bonadič, za podružnico Ljubljano Mejak. Zbor je z zanimanjem sledil vsem trem poročevalcem, ki so v kratkih potezah opisali društveno delovanje, njegove uspehe, pa tudi težkoče in ovire od strani nasprotnikov in — raznih blagajn, izvzemši ljubljanske, katere predstavitelj je konstatiral, da je gmoten položaj še precej ugoden. 1.) Ljubljana in Zagreb sta se zelo potožila glede pomanjkanja lokalov. Zagreb šteje 84 članov, Dunaj 282, Ljubljana pa 108 članov. Podružnica Dunaj združuje članstvo iz vseh delov naše države; zlasti mnogo je Slovencev in Hrvatov. Podružnice imajo na sekciji razdeljeno organizirano poslovanje, n. pr. kulturni, zabavni, sportni, pevski odsek. Posebno zanimanje in debato je povzročilo poročilo podružnice v Ljubljani, glede razloga ustanovitve te podružnice, pri čemer se je omenjal seveda spor z »Jadranom«. Da ne pride do podrobnosti, ki niso spadale na to zborovanje, je zbor zahteval konec te debate in odklonil Spindlerjev predlog, da naj se iz poročila črta razlog ustanovitve podružnice v Ljubljani. V debato je posegel tudi prof. dr. Šerko, kateremu se je zbor iskreno zahvalil za moralno in gmotno podporo.

Vsa poročila so bila z živahnim odobravanjem sprejeta. Zvezni predsednik se je poročevalcem zahvalil in izrazil veselje, ker vidi iz teh poročil vneto delavnost posameznikov.

Glede razmerja starešinstva, centrale in podružnic je poročal tajnik dr. Žnuderl o tozadevnih sklepih delegatov. Delegati so o tem natančno poučeni in bodo vplivali vsak pri svoji podružnici; današnji zbor pa ni kompetenten o tem sklepati, nego le upravičen, da izrazi svoje mnenje. Nas vse mora družiti že 48 let staro geslo današnjim razmeram primerno prilagodeno: Biti jugoslovenske krvi bodi Jugoslovenu ponos! Naprednost, svobodomiselnost in jugoslovenski nacijonalizem, to so v glavnem smernice skupnega razmerja. Vsakoletni »Triglavski zbor« naj sklepa vsako leto o premestitvi sedeža centrale. Razmerje vseh treh organizacij ostani skupno idejno in naravnost vzorno idealno.

Pred slučajnostmi je sporočil poverjenik dr. Hrašovec iz Beograda pozdrave beogradskega okrožja in predlagal resolucijo, ki naj vsebuje v izrazitih točkah društveni program.

Upamo, da bo uspeh zbora povoljen in da se vrnejo Triglavani zadovoljni iz Maribora. V imenu starešinske zveze vas iskreno pozdravljam in kličem: dobrodošli! Živel »Triglav«. (Viharni živeli klici.)

V imenu došlecev je odzdravil predsednik centrale Zagreb Švajger, spominjajoč se osvoboditve izpod tujega jarma. »Triglav« tudi v časih robstva ni obupaval, ker je vedel, da mora priti za velikim petkom velika nedelja. Svoj navdušeni nagovor je zaključil z iskreno zahvalo za sprejem. Z zastavo na čelu se je nato formiral sprevod, ki je vzbujal splošno pozornost. Na Aleksandrovi cesti je sprevod pozdravil z okna svoje hiše prvak mariborskih Slovencev dr. Rosina. Starešinstvo zveze je gostom preskrbelo skupno kosilo v »Dijaškem domu«, kjer jih je prisrčno pozdravil starešina prof. dr. Strmšek.

ZBOR V »NARODNEM DOMU«.

Popoldne ob 14. so se »Triglavani« zbirali v mali dvorani »Narodnega doma«. Ob otvoritvi se je nabralo 130 aktivnih Triglavanov in starešin, katero število je med zborovanjem naraslo na 140. Prihiteli so na zbor stari Triglavani iz vseh krajev slovenske domovine. O polpetnajstih je starešinski zvezni predsednik dvorni svetnik dr. Toplak med viharnimi pozdravi otvoril to tudi za Maribor pomembno zborovanje.

»Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!«, pod tem geslom je »Triglav« povsod nastopal in ž njim otvarjam tudi današnje zborovanje. Ponosen sem, da otvarjam to velepomembno zborovanje, ker pridejo na dnevni red za nas vse zelo važna vprašanja. In velepomembno je to zborovanje, ker predstavlja udejstvitev ožjega stika med aktivnimi »Triglavani« in starešinsko zvezo. Program akademskega društva »Triglav« ni bil sestavljen v pismenih izjavah, nego le v vzglednem dejanju ustanoviteljev, in kot ga je očrtal naš duševni velikan Josip Stritar v svojih nepozabnih besedah: »Triglavani naj z učenjem bistrijo svoj um in blažijo srce, širijo razgled po daljnem svetu, vžigajo ljubezen do naroda, naj svoj narod učijo in ga vodijo in naj se tudi trudijo v dejanjih za njegovo blaginjo.« Ta nauk je bistvo in jedro našega programa. »Triglav« ga je zasledoval dosledno in vedno, ko je šel med naše ljudstvo, kjer je našel iskrene sprejeme, kar dokazujejo tudi vidni znaki na društveni zastavi. Res ponosen sem, da otvarjam danes to zborovanje. Z iskrenim pozdravom združujem tudi zahvalo za tako obilno udeležbo. Boj naj živi »Triglavane«! (Viharni živio klici).

Formelni volitvi predsednika, na katero častno mesto je bil izvoljen starešinski zvezni predsednik dr. Toplak, je sledil za bodočnost društva važni dnevni red.

Obsežnost dnevnega reda so skrčili že delegati na svoji predkonferenci. Prva točka dnevnega reda je bila:

1. Sprememba pravil stare zveze. Predsednik se je na kratko spominjal njene zgodovine. Starešinska zveza je bila osnovana leta 1910. še v Gradcu, a se je leta 1911. preselila v Ljubljano. Od leta 1911. do 1921. je takorekoč spala. Na občnem zboru leta 1922. se je sklenilo preselitev zveze v Maribor in ustanovitev okrožij, in sicer: Ljubljana, Novo mesto, Brežice, Celje, Ptuj, Beograd, Gorica. Pod vodstvom predsednika dr. Toplaka se je starešinska zveza v Mariboru zelo lepo oživela. Na zboru v Celju se je sklenilo današnje zborovanje, na katerega prireditvi imajo zasluge tudi naše dame. Predložila so se vladi pravila, katere pa je vlada vrnila v svrho izpopolnitve. Skleniti je treba precizirane pravice izrednih članov, kako se odbor voli, ali posebej, ali na vzklik, dalje glede razdruženja in vrhovnega sodišča. Zvezni tajnik dr. Žnuderl je glede pravic izrednih članov in glede volitev odbora pojasnil tozadevno stališče sklepa delegatov. Sklepi delegatov so bili nato soglasno odobreni.

Sprejet je bil tudi predlog dr. Hraševca (Celje), oziroma zveznega predsednika, da se določijo okrožja za bivšo Štajersko po okrajnih glavarstvih, za Kranjsko pa po deželnem sodišču Ljubljana in po okrožnem sodišču Novo mesto.

Po kratki debati se je zbor prilagodil prepričanju zveznega predsednika, da sicer idealno zasnovane resolucije kot nadomestilo ali izpopolnilo društvenega programa ni potreba, ker vsebuje le v lepših izrazih in širnem obsegu bistvo društvenega programa, kakor ga društvo izvaja že od vsega početka. Tem iskrenejši odmev pa je našel po dr. Kraševcu sporočeni pozdrav iz Beogradskega triglavskega okrožja.

Od najstarejših »Triglavanov« se je posebno omenjal častni član »Triglavan« g. dr. Ivan Tavčar, in sicer sta se ga spominjala tako predsednik centrale g. Švajger, kakor predsednik podružnice v Ljubljani g. Ervin Mejak v svojih poročilih o poklonitvi častne diplome.

Predlog zastopnika iz Gradca, naj se tudi tam ustanovi podružnica, je bil simpatično sprejet.

Dnevni red se je zaključil z opozoritvijo dr. Irgoliča, da je ta manifestacija tako veličastna, kakor je »Triglav« še ni doživel. Ob tej priliki pa bi bilo tudi umestno, da bi ob zaključku te manifestacije uvaževali društveno 50letnico, katero je treba slovesno praznovati. Ob splošnem odobravanju se je sklenilo, da se naj takoj prične s pripravljalnimi deli za ta jubilej.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Starešinski zvezni predsednik je zbor zaključil z vzklikom: »Bog živi zvezo, starešinstvo in aktivne člane! Živel Triglav!«

RADIČ NA VOLILNI AGITACIJI.

— **Zagreb, 3. febr.** (Izv.) Radić je začel živahno volilno agitacijo. Zadnje dneve je priredil več volilnih shodov. Včeraj je prired ilvolilni shod v Orijovcu. Shoda se je udeležilo okoli 15.000 kmetov. Poleg Radića je govorilo več kmetov. Jutri priredi Radić shod v Pleternici.

BAVARSKO - ČEŠKI INCIDENT NA MEJI.

— **Monakovo, 2. februarja.** (Iz.) Listi poročajo, da je oddelek češkoslovaških vojakov - smučarjev prekoračil bavarsko mejo. Opozorjeni na prekoračitev, so vojaki ironično omenili, da zopet kmalu pridejo. Bavarska vlada bo protestirala pri češkoslovaški vladi radi tega incidenta.

RAZPUST NEMŠKEGA DRUŠTVA NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

— **Praga, 3. febr.** (Izv.) Po poročilu listov je vlada odločena, da prepove delovanje nemške zveze. To društvo bo najbrže razpuščeno.

TELEFONSKA IN BRZOJAVNA POROČILA.

GENERAL LUDENDORFF V CELOVCU.

KOROŠKO SOCIJALISTIČNO DELAVSTVO PROTI GENERALU.

— **Dunaj, 5. februarja.** (Izv.) »Arbeiter Zeitung« javlja iz Celovca: Na vest o prihodu nemškega generala Ludendorffa v Celovec se je zbrala velika delavska množica, ki je priredila proti Ludendorffu viharne demonstracije. Delavstvo je sprejelo generala z najgrši mi psovkami. Ogorčeno je vsklikalo: »Morilec nemškega naroda! Pijavka! Lopov! Lump!« Demonstracije so se proti večeru zopet ponovile. Prišlo je do spopada med policijo in delavstvom. Delavstvo je s temi demonstracijami imelo namen na vsak način preprečiti generalovo predavanje, ki je je hotel imeti v dvorani Glasbenega društva.

— **Celovec, 4. februarja.** (Izv.) Na svojem propagandnem potovanju po Solnograškem, Štajerskem in Koroškem je nemški general Ludendorff danes ob 19.17 prispel v Celovec. Meščanstvo mu je priredilo ovacije. Delavstvo pa je ostentativno demonstriralo proti generalu. Za včeraj v nedeljo dopoldne je nameraval general Ludendorff v dvorani Glasbenega društva povodom nemškonacijonalnega kongresa »Heimatdiensta« prirediti predavanje. Predavanje je bilo zelo številno obiskano. Med komunisti in nacionalisti je prišlo do velikih delavskih demonstracij.

— **Celovec, 5. februarja.** (Izv.) Včeraj pop. je bil sklican shod v dvorano Glasbenega društva kongres »Heimatdiensta«, kamor je prišlo veliko število nemških nacionalcev, da bi prisostvovali predavanju generala Ludendorffa. Socijalistično delavstvo, zlasti komunisti, so poskušali predavanje razbiti. Prišlo je med komunisti in »volksverovci« do ostrih spopadov in pretepov. Že v soboto so priredili komunisti na kolodvoru pri sprejemu generala Ludendorffa demonstracije. Komunisti so obstopili za generala pripravljeni avtomobil ter so začeli vsklikati razne psovke: »Krvnik! Morilec nemškega naroda! Grobokop nemškega naroda!« Policija je aretirala 5 demonstrantov.

Volilna borba.

SPOR MED PAŠIČEM IN STOJANOM PROTIČEM.

— **Beograd, 5. februarja.** (Izv.) Današnji »Balkan« poroča na podlagi zanesljivih informacij, da je Stojan Protić zaprosil potom intervencije svojih somišljenikov za sestanek z ministrskim predsednikom g. Nikolo Pašičem. Ta sestanek naj bi obravnaval gotova sporna politična vprašanja. — Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je sestanek kratkomalo odklonil iz razloga ,da je predvsem potrebno, da se Stojan Protić odreče vsaki antidržavni in protiustavni propagandi. Če to javno stori, potem je možen tak sestanek, na katerem naj bi se potem obravnavala važna politična vprašnja.

KANDIDATI RADIKALNE STRANKE V VOJVODINI.

— **Beograd, 5. februarja.** (Izv.) Glavno glasilo radikalne stranke »Samouprava« javlja, da so postavljeni kandidati za subotiški volilni okraj. Kot nosilec liste fungira dr. Jovan Radomić. Za mesto Zento je kot sreski kandidat določen Jovan Vujić.

Politična situacija na Madžarskem.

VAŽNA IZJAVA FINANČNEGA MINISTRA.

— **Budimpešta, 4. februarja.** (Izv.) V vseh političnih krogih je vzbudil veliko senzacijo govor, ki ga je imel finančni minister Kalay pred svojimi volilci. Razmotrivajoč politični, gospodarski in finančni položaj Madžarske, je predvsem pozval svoje volilce, da sodelujejo za vzpostavitev mirnega razvoja in za konsolidacijo države, katero ogrožajo gotovi politični elementi. Za mirni razvoj je predvsem po izjavi finančnega ministra potrebno, da madžaski narod ne posluša onih elementov, **ki vodijo nacijonalistično ofenzivo in ogrožajo normalne odnošaje s sosedi.**

Rusija in Nemčija.

— **Moskva, 4. februarja.** (Izv.) »Izvestja« pišejo o stališču Rusije napram ruhrskem vprašanju ter kratko precizirajo stališče sovjetske ruhrske vlade, **da bi napad na Nemčijo smatrala za casus belli, ker ne more dovoliti gospodarskega in finančnega uničenja Nemčije.**

RAZPUST BOLGARSKEGA NARODNEGA SOBRANJA.

— **Sofija, 3. februarja.** (Izv.) Dobro informirani krogi pričakujejo, da bo med 15. in 20. februarjem razpuščeno narodno sobranje. Najkasneje dva meseca po razpustitvi skupščine se bodo vršile nove volitve. V novem kabinetu bodo štiri sedanji ministri in irtje ali štirje novi.

VELIKA RUDNIŠKA KATASTROFA V GORNJI ŠLEZIJI.

— **Bytom, 2. februarja** (Wolf). Povodom eksplozijske katastrofe v Heinitzovi jami so bili dosedaj izkopani 103 rudarji, mrtvi, 49 rudarjev še pogrešajo.

Velike zaloge orožja na Madžarskem.

— **Budimpešta, 4. februarja.** (Izv.) Medzavezniška komisija je v okolici Budimpešte odkrila velike zaloge orožja in municije. V podzemskih kleteh so našli puške, strojnice, municijo in drugi vojni materijal. Komisija je **vse** zaloge zaplenila in jih odpravila.

KRVAVI IZRGEDI V ROMUNIJI.

— **Bukarešt, 3. febr.** V sredo je prišlo pred tukajšnjo univerzo do krvavih spopadov med akademsko mladino romunske in židovske narodnosti. Incident je nastal na ta-le način: Prejšnji dan so bili osvobojeni inicijatorji prvih protižidovskih izgredov. Osvobojeni so odšli proti univerzi, kjer so bila večerna predavanja. Kmalu se je zbralo okrog 500 visokošolcev Židov, ki so hoteli prodreti v sobo, kjer so se nahajali osvobojeni romunski visokošolci. Nato se je zbralo nad 800 romunskih visokošolcev in med obema skupinama je prišlo do spopada. Na obeh straneh so se posluževali revolverjev in nožev. Policija in vojaštvo dolgo nista mogla pomiriti razburjene akademske mladine. Rezultati spopada so: 28 oseb ranjenih, med njimi 14 težko. V parlamentu je ta incident povzročil živahno debato.

DRUŠTVO NARODOV.

— **Pariz, 2. februarja** Na včerajšnji javni seji sveta Društva narodov, ki se je vršila pod predsedstvom francoskega delegata Vivianija, je predsednik odbora za sanacijo Avstrije lord Balfour poročal o uspehu, ki ga je dosegel odbor v svojem delovanju. Odbor je moral premagati mnogoštevilne zapreke, delo ki ga je izvršil je, ogromno, zato pa je tudi rezultat očividen. Avstrija, ki je bila na robu gospodarskega prepada, je danes zopet vpostavljena. Seveda je pri tem mnogo pomagal tudi avstrijski narod in vlada na čelu z dr. Seiplom. Balfour se je zahvalil članom društva narodov, ki so v sporazumu z avstrijsko vlado izvršili tako odgovorno in trudapolno delo. Nato je predlagal Češkoslovaški delegat Pospišil, naj Društvo narodov sprejme predlog češkoslovaške vlade, v katerem je izražena želja, da bi se trgovske pogodbe z Avstrijo po zmožnosti pospešile in v okrožju že obstoječih pogodb razširile. Italijanski delegat Salandra se je v imenu svoje vlade pridružil temu predlogu in izjavil, da je italijanska vlada pripravljena takoj obnoviti z Avstrijo pogajanja glede vpostavitve normalnih gospodarskih stikov. Prepričanje, da bodo italijanskemu primeru sledile tudi druge države. Tej izjavi se je pridružil v imenu Francije Viviani in Angleške Balfour, na kar je bil Pospišilov predlog soglasno sprejet. Dalje je Salandra prečital obsežni sklepni predlog, po katerem priznava Društvo narodov izredno važnost dosečenih uspehov pri izvajanju določb genovske konference in ugotavlja sodelovanje avstrijskega naroda z vlado. Končno je bil soglasno sprejet predlog, podpirati avstrijsko vlado še nadalje v njenem delovanju za blagostanje države.

SMRT JAPONSKEGA GENERALA KUROKIJA.

— **Tokio, 4. februarja.** (Izv.) Danes je umrl general Kuroki, eden najznamenitejših japonskih generalov v rusko-japonski vojni. General Kuroki je s svojimi operacijami ob reki Jalu in pri Mukdenu odločil v prilog Japonceni.

ODGOVOR PREDSEDNIKA AMERIŠKIH DRŽAV NEMČIJI.

— **Pariz, 4. februarja.** (Izv.) »New York Herald« javlja iz Washingtona, da je predsednik Harding oficijelno odgovoril oziroma izjavil, da se ameriška vlada ne bo vmešavala v evropske razmere. Amerika je pripravljena se odzvati vabilu na svetovno gospodarsko konferenco, ki naj bi razmotrivala vse aktualne gospodarske probleme. To nato smatrajo kot Hardingov odgovor na nemško propagando med ameriškim delavstvom, kateri propagandi je stopil na čelo sam Gompers.

ŠTEVILNI NAPADI PROTI IRSKIM PARLAMENTARCEM.

— **Dublin, 4. februarja.** (Izv.) Po poročilih iz raznih krajev Irske so se zadnje dni izvršili številni in sistematično organizirani napadi na irske parlamentarce.

ŠTEVILNI SAMOMORI ZARADI LAKOTE.

— **Berlin, 2. februarja.** Danes ponoči je izvršilo 8 oseb samomor potom zastrupljenja s plinom. Ti samomori so vzbudili splošno senzacijo, ker so vse osebe navedle za motiv strah pred lakoto.

— **Berlin, 12. februarja** (Izv.) Kakor poročajo listi je nastopilo pri 200 osebah v Freienwaldu zastrupljenje radi zavžitja konjskega mesa. Dva odrasla in trije otroci so že umrli. Oblasti so odredile preiskavo.

OBOROŽITEV ČEŠKOSLOVAŠKE ARMADE.

— **Praga, 2. febr.** (Izv.) »Prager Presse« javlja, da se uvede v češkoslovaško armado nov model strojnih pušk, ki bodo oddale z največjo brzino 600 strelov brez hladilnega aparata. List pa naglaša, da se ne uvede noben nov model pušk repetirk.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Matico“!

Politične vesti.

= **Zbor klerikalnih zaupnikov.** Danes ob 11. dopoldne se vrši zbor klerikalnih zaupnikov v veliki dvorani hotela »Union«. Na dnevnem redu tega zborovanja je poročilo načelnika dr. Korošca in govor bivšega poslanca Sušnika, glavna točka pa je določitev kandidatov za volitve v narodno skupščino. Kakor čujemo, se vrši za kulisami ljuta borba med posamnimi kandidati, predvsem med dr. Brejcem, ki je kakor znano propadel kot okrajni kandidat v kranjskem okraju, in med dr. Gosarjem. V mestnem okraju ljubljanskem namerava kandidirati dr. Gosar, dočim se konservativnejši pristaši klerikalne stranke zavzemajo za kandidaturo dr. Brejca. Na zborovanju se bo, kakor čujemo, obširno razpravljalo tudi stališče in nastop klerikalne stranke proti dr. Šusteršiču.

= **Volilni sporazum naših Nemcev z radikalci.** Sobotono »Vreme« poroča: »Nemci v Sloveniji ne postavijo svojih lastnih kandidatov, marveč nastopijo pri volitvah skupno z radikalci. Kakor se čuje, bo nosilec ene radikalne liste v Sloveniji dr. Niko Županić, druge pa minister zunanjih del dr. Momčilo Ninčić. V nedeljo pridejo delegatje Nemcev iz Slovenije v Beograd, da sklenejo z glavnim radikalnim odborom definitivni sporazum«.

= **Nemci in volitve v narodno skupščino.** Včeraj so imeli Nemci iz Vojvodine in Srema zborovanje v Zemunu, na katerem so razpravljali o stališču, ki ga naj zavzamejo Nemci napram volitvam v narodno skupščino. Sklenili so, da postavijo lastne kandidatske liste v vseh volilnih okrožjih v Vojvodini, v Sremu in v virovitiški županiji. Za okraj Bela cerkev - Pančevo so določili za nositelja svoje liste dr. Kremlinga, odvetnika iz Bele cerkve, za novosadski okraj dr. Krafta, odvetnika iz Indžije, za Srem dr. Müllerja, odvetnika iz Rume, za Veliki Bečkerek pa dr. Bartmanna. Tega zborovanja so se udeležili tudi zastopniki Nemcev iz Slovenije.

= **Poturica hujši od Turka.** »Moravske Novine« poročajo na temelju Baeranovega krstnega lista, da se je njegov oče rodil v Steboricih pri Opavi in se je podpisoval češki Jan Beran. Po dvanajstletni službi v Opavi in Brnu je zavzemal skoz več let mesto tajnega civilnega stražnika pri brnskem policijskem ravnateljstvu in je umrl l. 1890. Tudi obe njegovi ženi sta bili Čehinji. Prva se je imenovala Aloizija Kerkova, druga pa Marija Ana Dudova.

= **Okrožnica komunistične internacijonale.** Izvrševalni odbor komunistične internacijonale je poslal centralnemu odboru nemške komunistične stranke okrožnico, v kateri se govori o neobhodnosti pospešiti delovanje strankinih bojnih organizacij, ki morajo biti pripravljene nastopiti z orožjem. Nemškim komunistom se zapoveduje zavzeti v ruhrskem vprašanju svoje stališče, ki se mora bistveno razlikovati od stališča socialnih demokratov. Nemški komunisti morajo agitirati istočasno proti francoskim in nemškim kapitalistom. Delovanje nemške komunistične stranke ne sme biti naperjeno v prvi vrsti proti osvobojenju Porenja od francoskih okupacijskih čet — to nalogo smatra kom. internacijonala za manj važno — marveč naloga komunistov je desorganizirati francosko armado. Komunistična internacijonala je poslala v Berlin posebno delegacijo, obstoječo iz 4 članov, pod tujimi imeni in z neomejenimi pooblastili, ki bo vodila delovanje nemške komunistične stranke. Ta četvorica je prevzela vodilno vlogo nemških komunistov, ki deluejo samo po navodilih iz Moskve. Blagajna kom. internacijonale je izplačala za sedaj 100 tisoč funtov šterlingov kot prvi prispevek za predpriprave nemškega državnega prevrata. Ta vsota pa se bo po potrebi tudi zvišala.

= **Novih volitev v italijanski parlament** ne bo še tako kmalu. Sedaj se je oglasil v fašistovskem »Popolo d' Italia« ugledni rimski publicist Rastignac, ki pravi, da je tudi on nasprotnik parlamentarizma, toda ne zaradi parlamentarizma samega, ampak zato, ker prihajajo od vseh strani Italije glasovi, ki odobravajo Mussolinijevo delo in zbog tega nasvetuje Rastignac vladi, naj se ne uda nikakemu drugemu klicu po novih volitvah, marveč naj odloži to vprašanje na poznejši čas. Mussolini je podrl s svojimi odloki tekom treh mesecev vse to, kar je ustvaril zadnjih 30 let režim parlamentarne zmešnjave in korupcije. Narodova vzgoja je v dobi parlamentarinih spletk padla na tla in tako je danes na tisoče Italijanov, ki ne mislijo na nič drugega nego na poslansko karijero, ki nudi poleg 15.000 lir na leto še razne druge ugodnosti. Člankar Rastignac brezdvomno tolmači razpoloženje v vladnih krogih, ker je list »Popolo d' Italia«, kakor znano, Mussolinijevo glasilo. Tako parlamentarnih volitev letos najbrže še ne bo.

Gospodarstvo.

DINAR V TRŽAŠKO-ŠVICARSKI LUČI.

I.

Že zadnjič smo omenili mimogrede, da se je o našem denarju in dinarju razvila v zadnjem času prava pravcata debata ne samo pri nas doma, marveč tudi v zelo pazljivem inozemstvu. Zanimivo je to dejstvo samo po sebi, pa naj vse te razprave, vsa ta več ali manj stvarna ugibanja izvirajo iz tega ali onega kalnega studenca. Na vsak način ni najslabši tisti sad, ki ga glojejo ose, pravi znani pregovor. Pri tem seveda ne mislimo različnim tujim preiskovalcem in kritikom našega denarja očitati nikakih zlih namenov, če tudi ne bi hoteli in mogli njihovih sodb sprejeti za odkritosrčne dokaze njihovega prijateljstva valutne dobrohotnosti, ker smo pač že preveč navajeni in urejeni na njih »sacro egoismo«, ki začne in jenja ravno pri denarju temu vladarju sveta in meddržavnega že precej počenega prijateljstva.

Pa pustimo danes to staro in malce shojeno poglavje in prestopimov h glavnemu našemu namenu: sporočiti našim čitateljem sodbo, ki jo je zadnje dni napisal v tržaškem »Piccolo Della Sera« nek **Emilio Colombi** iz Berna. Nimamo pravice pa tudi ne namena opozoriti pri tej priliki na svoječasne svoje opazke, da se dinarske operacije brezdvomno in očividno raztezajo in razpletajo iz Zagreba v Trst, iz Trsta v Švico in iz Švice zopet v — Zagreb ali kamor koli. Toda resnica je, da se v Trstu mnogo »dela« z dinarjem in njegovo baisso zadnjih časov, ki pa je zahtevala kakor smo čuli in poročali ravno minule dni, svoje recimo prve žrtve. Ni čuda tedaj, da so začeli tudi v Trstu polagati naš dinar na secirsko mizo in mu preiskavati vso njegovo notranjost, ki je seveda dosti lepša in bolj zdrava nego njegova sedanja — zunajnost ali recimo njegov kurz.

Omenjeni Colombi iz Berna omenja najprej Blair-ovo skupino in posojilo in njegovo dosedanjo že obče znano zgodovino v New-Yorku in Beogradu. Omenja zlasti splošno sodbo, da se je porabil precejšen del amerikanskega denarja za zmenjavo v dinarje, kar da je povzročilo hude in znane stresljaje našega dinarja na borznem svetu itd. Vse te vesti je naša vlada odločno zanikala in hoče sedaj po sprejeti prvi petinki cele izposojene svote zmanjšati garancije dane pač za obresti celotnega posojila.

Finančni krogi amerikanski, piše Colombi, so se hudo razburili vsled uporabe prvih 16 do 18 milijonov dolarjev, ki so jih poslali v Jugoslavijo. Razburjenost njihova se je pojavila zlasti radi tega, ker so se dolarji vporabili za umetni dvig dinarskega kurza in se pri tem bliskoma razpršili. To je bila namreč huda napaka v finančni politiki jugoslovanski. In res je dinar dosegel 12.5 cent. v Švici ob začetku tega dolarskega razsipavanja, pa je takoj zopet, ko je postala prazna ta dolarska skleda, padel na 5 in celo na 4.5 cent.

V začetku leta 1922 je stal dinar v Curihu 8. koncem istega leta na 5 cent. Izgubil je tedaj skoro polovico svoje vrednosti. Le-ta valutni minus, le-ta zguba pa ni posledica kakega eventualnega povečanja denarnega kontingenta in obtoka »Narodne banke«, ki je ostal ves ta čas štacijonaren. Znašal je 4.7 milijard dinarjev v januariu in 5 milijard koncem decembra l. 1922. Pokritje v zlatu dosega 1.8 emisije in je tedaj za vraga čudno, **da dinar velja le 5 cent., ko bi moral na vsak način veljati najmanj še enkrat toliko!**

* * *

—g **Marka na potu za sovjetski rubljem.** Kljub temu, da je kroženje bankovcev v Nemčiji v zadnjem tednu naraslo na 217 milijard, se pojavlja v bankah veliko pomanjkanje novčanic. Kakor vzrok se omenja poleg drugega dejstvo, da je bilo Porurje preskrbljeno z novčanicami za nekaj dni naprej. Zaradi naglega padca marke pričakujejo v bližnjih dneh veliko draginjo in s tem povečane potrebe novčanic, a zastran tega bodo pospešili natisk bankovcev, glasečih se na večje vsote. Že prihodnje dni bo mogoče izdati dnevno za 35 milijard bankovcev po 5000 mark. Čez tri tedne se ima pričeti z izdelovanjem bankovcev po 50.000 mark.

—g **Ugoden nakup železnice v Podkarpatski Ruski.** Te dni je prešla v češkoslovaško državno last 121 km dolga železniška proga ob reki Borži v Podkarpatski Rusiji, ker je železniško ministrstvo od neke madžarske banke pokupilo vse delnice rečene železnice za 2 in pol milijona Kč. Ta proga je danes vredna 100 milijonov Kč.

—g **IV. belgijski velesemenj v Bruxellesu.** Od 9. do 25. aprila se vrši v Bruxelles IV. vzorčni velesemenj, največja manifestacija industrije, obrti in trgovine v Belgiji. Važnost te prireditve za našo državo v trgovskem pogledu je brezdvomna. Splošno se opaža, da belgijski produkti z lahkoto že konkurirajo z istimi drugih držav, pri nas seveda neznano, ker še ne stojimo v zadostnih trgovskih stikih s to, na industrijskem polju izredno bogato državo. Sejmišče obsega 35.000 m² in so na njem postavljeni: Pavilion za strojne izdelke, kovine in elektrotehniko. Pavilion za oblačilno industrijo in kože. Pavilion za gradbeno industrijo in stavbarstvo. Pavilion za **draguljarstvo, optiko, fino mehaniko, orožje, bižuterijo, papir, karton.** Pavljon za kolonijalno blago. Na novo se pa gradi nov paviljon z notranjim prostorom od 10.000 m², v katerem bodo razstavljeni vsi izdelki za dekoracijo stanovanj, pohištva in potrebni predmeti za hišno gospodarstvo. Poslaništvo kraljevine Belgije priporoča našim producentom, da razstavijo svoje blago, konzumentom, oziroma veletrgovcem pa, da si ogledajo velesemenj, kateri jim bo marsikaj nudil v nakup ugodneje kot druge države in česar se ne izdeluje v zadostni meri doma. Pripominjamo, da se je nekaj belgijskih tvrdk z uspehom udeležilo pretečenega Ljubljanskega velesejma. Obiskovalcem velesejma v Bruxlesu se nudijo razne ugodnosti. Natančnejša pojasnila daje urad Ljubljanskega velesejma, oddelek za inozemstvo v Ljubljani.

—g **VI. Praški velesemenj.** V dobi od 11. — 18. marca t. l. se bode vršil v Pragi VI. velesemenj. Uprava velesemnja dokončuje vsa pripravljalna dela. Dosedaj se je priglasilo razstavljalcev, posebno tujcev, mnogo večje število, nego jih je bilo na zadnjih dveh velesemnjih. Francoska vlada je za svojo expozicijo zaprosila za 300 kv .m velik prostor, kateri bode na sledeči način razdeljen: Francoski vkus, francoska industrija in francoske kolonije. Zadnji oddelek bode nudil posebno bogate indokitajske expozicije. Poleg francoske vlade bodo tudi razstavljale zakavkaška in ukrajinska republika. Velesemenj bode, kakor doslej, razdeljen na 17 razstavljalnih skupin in sicer: 1.) stavbena industrija; 2.) kovinska industrija in sport; 3.) elektrotehnika in mehanika; 4.) lesna industrija; 5.) textilna obrt; 6.) oblačilna obrt; 7.) galanterijska obrt; 8.) kožna in čevljarska obrt; 9.) steklo, porcelan in keramika; 10.) umetnost; 11.) kemični izdelki; 12.) jestvine in zemljedeljstvo; 13.) godbeni instrumenti; 14.) igrače; 15.) grafika, papir, šolske in pisarniške potrebščine; 16.) dragocenosti in urarstvo; 17.) mešana skupina. Stavbena skupina, kjer je priglašeno največje število razstavljalcev, bode topot bogata in bode poleg ostalega nudila tudi nazorno izpeljatev raznih sistemov kanalizacije, elektrizacije, vodne stavbe itd. itd. Nenavadno zanimanje tujine za praški velesemenj dokazuje, da ima Praga, tudi v dobi sedanje težke krize, največ upanja, da ostane med onimi 6 mesti, ki si obdrže svoje velesemnje in zavzema v konkurenčnem boju za svetovni primat slovanskih in srednjeevskih velesemnjev danes že odlično mesto.

— g **Velesejm v Lionu.** Kakor vsako leto, se bo vršil tudi letos v Lionu od 1. do 15. marca mednarodni velesejem. Sejma se udeleži povprečno 20 do 22 držav. Naša pooblaščena trgovinski agencija v Lionu je podvzela potrebne korake tako pri odboru sejma kakor tudi pri našem trgovinskem ministrstvu, da se tudi za našo državo rezervira na sejmu poseben stand. Vsa potrebna navodila daje interesentom naša trgovinska agencija v Lionu (Agence Commerciale Privilegiée du Royaume des Serbes, Croates et Slovenes — Lyon, Rue Sala 27).

—g **Agrarna delavnost v Italiji.** Po gospodarskih poročilih iz Italije se dviga agrarna delavnost po raznih krajih države. Velikega pomena je bilo izsušenje močvirij v Gornji in Srednji Italiji. Tako se je pridobilo do 1891. leta 5790 ha, do leta 1905 pa zopet 22.400 ha. Uvedli so se raznovrstni stroji in sicer je prišlo do 1893. v Italijo gospodarskih strojev za 1.6 milijonov lir, tik pred vojno je narasla ta svota na 30 milijonov lir. Uporablja se umetni gnoj in izvedena so različna namakališča. Imajo tudi povsem novo kulturo sladkorne repe, v produkciji volne, svile in tobaka. Eksportira se največ južnega sadja in vina. Četudi ni posebnih pašnikov, pa je vendar le Italija tekom poslednjih 15 let znatno pomnožila svojo živino. Leta 1885. je veljal poprečni pridelek jednega hektarja 190 zlatih frankov, leta 1910 pa 259.

— g **Inozemske trgovske zbornice pri nas.** Zaradi razvoja tesnih trgovskih vezi med našo državo in inozemstvom se snujejo pri nas razne trgovske zbornice z delovanjem v omenjeno svrho. Pred kratkim se je osnovala češkoslovaško - jugoslovenska trgovska zbornica, sedaj se misli na angleško - jugoslovensko trgovsko zbornico in osnuje se najbrže tudi argentinsko - jugoslovenska zbornica. Glede trgovskih zvez med Jugoslavijo in Nemčijo se ustanovi trgovska zbornica najprvo v Berlinu, potem pa v Beogradu.

— g **Francija ne dovoljuje več izvoza starega železa.** Francoska vlada je strogo prepovedala izvažati odpadke starega železa vsake vrste. Izjemne slučaje dovoljuje finančno ministrstvo. Ta prepoved pa se ne tiče izvoza v Italijo, s katero je sklenila Francija gospodarski sporazum.

— g **Iz madžarskega gospodarstva.** Madžarsko finančno ministrstvo osnuje v Miškolcu novo tobačno tovarno, v kateri bo zaposlenih okoli 700 delavcev. V madžarski industriji mila se kaže škodonosna hiperprodukcija. Že pred vojno je ostajalo iz budimpeštanskih tvornic okoli 60 odstotkov mila, ki se je izvažalo. Ker je ostalo v današnji Madžarski 80 odstotkov te industrije, delajo tvornice mila, katerih skladišča so polna, samo z 10 do 20 odstotkov svoje kapacitete. V tekstilni industriji dela od l. 1920 31 tovarn. Nadalje je še 17 novih tovarn, ki še ne delajo ali imajo že vse stroje. To so predilnice, tovarne za sukno, platno, svilo vezivo itd.

Na Mont Everest.

Ondan je francosko Zemljepisno društvo priredilo na Sorbonni svečanost na čast generalu C. G. Bruceu, ki je lani načeloval ekspediciji za goro Everest. Sicer se je podjetje nesrečno končalo: ne samo da drzni Angleži niso dospeli na vrhunec, ampak celo izgubili osem tovarišev v globoki špranji.

Predlani se je odpravila prva misija na Everest pod vodstvom polkovnika Howard-Buryja. Najvišji vrh sveta, t. j. Mont Everest ali Gaurizankar (8840 m), vzbuja Tibetancem praznoveren strah: človeška noga baje ne sme na to deviško glavo, braniljo jo zmaji. Evropci pa pravijo tem pošastim razpoke in prepadi. Ta nadčloveški blazni napor je bil prihranjen angleškim raziskovalcem, ki so istotako hoteli prvi stopiti na točno točko južnega tečaja — toda na njih žalost jih je Norvežan Amundsen prehitel za mesec dni. Ako se jim ni to pot obneslo, da bi dosegli teme zemeljskega gorostasa, se jim bo morda letos, ker pripravljajo nov pohod. Polkovnik C. K. Howard-Bury je imel za bistveno nalogo, iskati dostop na Everest in pripravljati pot generalu Brucu. Svoje uspehe pa je zabeležil v knjigi »Na goro Everest«, ki jo je pred kratkim izdal Payot v francoskem prevodu »A la conquête du mont Everest« s krasnimi slikami.

Človek si rad domneva, da v teh zmedenih himalajskih pokrajinah sledi snežnik za snežnikom, da je po teh gorskih velikanih sama puščoba ter enoličnost. A temu ni tako. V svoje neznansko presenečenje sta obe ekspediciji naleteli na vrsto prelazov in dolin rajske lepote, o kateri se ima še sanjalo ni. Dolgo so smeli Britanci plezali po golih skalah ali romali po krajih, koder je strahoten piš in mraz onemogočal vsakršno živalsko oziroma rastlinsko življenje. Mahoma pa so se znašli v dobro zavarovanih kotlinah, kjer so našli bohotno floro in bujno favno, kjer so se spreletavali prelestni metulji bisernih kril in vsakovrstne pestre žuželke, sedajoč na pisano cvetje: samo 100 metrov od polarnega kaosa so nahajali tropično rastje in živalstvo

Še več: na višini, o kateri se je doslej smatralo, da naglo uniči človeški organizem, so se namerili na budistovske samostane, v katerih so bivale naselbine tibetskih redovnikov v najzalšem zdravju. V okolici teh verskih selišč pa so živele črede divjih vitorogih ovac (muflonov), ki so bile tako malo plahe, da so se radovedno in radogledno bližale potnikom in jemale živež iz rok. Ker jih ni dotlej nihče preganjal niti nadlegoval — lamsko verstvo prepoveduje ubijati životinje — je živina kazala genljivo zaupnost in se je veselo družila z ljudmi, namesto da bi bežala pred njimi.

Treba je torej iti prav v najbolj nedostopne hribe Himalaje, če hočemo doživeti tak prizor in najti podobo zemeljskega raja, v katerem živali še niso bile spoznale človeške zlobe in krutosti, ampak so smatrale kralja stvarstva za odkrito in čuteče bitje. N. K.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Ponedeljek 5. februarja: Madame Sans Gene. Red A.

OPERA.

Ponedeljek 5. februarja: Zaprto.

* * *

— **Prodana nevesta.** V torek dne 6. t. m. poje v »Prodani nevesti« vlogo Marinke prvič gdč. Zikova ter vlogo Vaška prvič g. Bratuž. Predstava se vrši za red E.

— **Gledališki abonenti** se vnovič naprošajo, da vplačajo do najkasneje 10. t. m. zapadle obroke; isto velja za uradniške abonente (5 okrok).

— **Mariborsko narodno gledališče.** V petek se je tretjič uprizorila Verdijeva opera »Traviata« pri kateri je pel vlogo Germonda g. Arhipov. Kljub rekonvalescenci je pel s čistim glasom in igral uprav z čutom. Občinstvu mu je prirejalo ovacije. Tudi to pot je bilo gledališče polno. V torek: Traviata z gostovanjem g. Knittla. V sredo Faust z zagrebškima gostoma gg. Knittlom in Križajem.

— **Razstava uplenjenih umetnin v Rimu.** Te dni so otvorili v Rimu ob navzočnosti kraljeve dvojice razstavo, ki ima tudi globok politični značaj. Gre namreč za predmete, katere je Avstrija v času svoje krivične vlade izvozila iz Italije, pa jih je po svojem porazu v svetovni vojski morala vrniti. Pri tem je zajemljivo tudi dejstvo, da je ta krasna razstava prirejena v Palazzo Venezia, kjer je pred svetovno vojsko stanoval avstrijski poslanik pri Vatikanu. Rečeno ponosno palačo je Italija obnovila in ji vrnila prejšnji sijaj Pripomniti moramo, da so že prej italijanske vlade neprestano zahtevale od dunajskih vlad, naj jim ugrabljene umetnine vrnejo, ali avstrijski cesar Franc Jožef ni hotel o laških zahtevah ničesar slišati. Zgoditi se je moralo, da ni bila Avstrija samo poražena, temveč tudi uničena, sicer bi dragoceni italijanski umotvori, ki so krasili kraljevo prestolico v Schönbrunnu in dunajske umetniške galerije, ne prišli nikdar več v Italijo. Med deli, ki so danes razstavljena v Rimu strmečemu občinstvu v pogled, so osobito spomina vredna: Amor, ki lomi lok (Donatelli), potem krasni umotvori Tintorettijevi, Carpaccijevi, Veronesejevi, Cinny di Conegljanovi, prelepa Madona Alojse Vivarinijeva in druge slik, poleg zgodovinskih goberlino v ter dragocenih draguljev, odpeljanih iz Modene, Florence in Benetk, kamor bodo omenjeni umotvori spet poslani, ko bo doba te razstave minila. Poleg rečenih umetnin so dobili Lahi v svojo posest tudi več važnih zgodovinskih listin, ki se nanašajo na etape italijanske osvoboditve izpod habsburškega jarma. — Škoda le, da bo ta razstava razburljivo vplivala na že itak divje fašiste.

Glasbeni vestnik

— **Glasbena Čitalnica** je od 1. februarja t. l. za člane zopet otvorjena in sicer v sobi Glasbene Matice št. 25 (dohod iz Gosposke ulice). Glasbena Čitalnica nudi svojim članom čtivo sledečih glasbenih listov in revij: jugoslovanski: Cerkveni glasbenik, Pevec, Sv. Cecilija, Muziki glasnik, češki: Listy hudebne matice, Hudebni Vychova, Hudebni Vestnik, Česka hudba, Dalibor, Vestnik pevecky a hudbeni, Smetana, Auftakt, francoski: Revue musicale, Menestrel, Comoedia (dnevnik), italijanski: Musica d oggi, avstrijski: Musikpädagogische Zeitschrift, Musikblätter des Ambruch Merker, Musica Divina, iz Nemčije: Melos, Zeitschrift für Musik, Neue Musikzeitung, Feuer, Arhiv für Musikwissenschaft, Signale.

Turistika in sport.

— **Slovenski dirkalni klub v Ljubljani** vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se vrši v petek dne 9. t. m. ob šesti uri zvečer v restavraciji »Zvezda«. Sklepalo se bo o razpustu kluba in se prosi polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

— **Smučarski kongres 1923.** Kakor že objavljeno vršil se bo VII. mednarodni smučarski kongres letos od 4. do 18. II. na Češkem. Kongres organizira »Savez Lyžařu Československe« od 4. do 7. t. m. vrše se konference v Pragi, nijm slede 3 tekme v Krkonoših za prvenstvo československe republike i. s.: 1. mednarodna tekma na daljavo 50 km, 2. kombinirana tekma v skoku in teku na daljavo 17 km, 3. tekma v skoku in 4. tekma v Šumavi združena z vojaško tekmo na daljavo, skoku in streljanju na smučeh. Med posameznimi tekmami in po njih se bodo vršili tudi različni smuški zleti po Krnoših, Tatri in Šumavi Kongresa se udeleže iz Jugoslavije i. s. kot delegata Jugoslovenskega zimskosportnega saveza g. univ. prof. dr. Fran Jesenko in Rudolf Badjura, načelnik smuškotehničnega odseka JZSS, kot tekmovalci pa: Zdenko in Fedor Švigelj, Ljubljana, (Ljubljanski sportni klub) Dušan Zinaja, Zagreb (Hašk) in I. Seljak, Ljubljana, (Ilirija). Slednji odpotuje jo v Prago dne 5. t. m. z opoldanskim brzovlakom. O znameniti zimskosportni prireditvi bomo podali svoj čas obširneje poročilo.

— **Kongres za tujski promet v Zagrebu** ki se je vršil od dne 29. do 31. januarja t. l. pomeni za organizacijo tujskega prometa v Jugoslaviji znaten korak naprej. Društvo za promet stranaca v Zagrebu je povabilo na ta kongres zastopnike vseh prizadetih ministrstev in vse one organizacije in osebe iz posamnih pokrajin, ki se zanimajo za napredek tujskega prometa. Kongresa se je udeležilo vse skupaj okoli 100 oseb, med njimi delegat ministrstva za trgovino in industrijo g. dr. Ciril Žižek, ministrstva narodnega zdravja inšpektor dr. Joksimović, delegat ministrstva socijalne politike načelnik dr. Sima Petrović in inspektor dr. Cerović, delegati pokrajinskih uprav v Zagrebu, Ljubljani itd. V velikem številu se je udeležila kongresa Bosna in Dalmacija. Iz Bosne so došli dr. Jeftanović, delegat oddelka ministrstva trgovine in industrije v Sarajevu g. Hifzi Bjelevac, kustos sarajevskega muzeja Curčić, tajnik trgovske in obrtniške komore g. dr. Despić, načelnik Saveza gostilničarjev g. Ružić i. dr. Iz Dalmacije: vladni svetnik dr. Bošković iz Splita, šef zdravstvenega odseka za Dalmacijo dr. Ljubić, zastopnik občine dubrovniške in tujskoprometnega društva »Dub« g. graditel Došnar, zastopnik »Dubrovniškega hotelskega in kupališnega društva« dr. Naprstek, zastopnik »Saveza gostiničarjev za Dalmacijo« g. Janko Grabušić, in številni hoteliri. Iz Beograda je došel poleg oficijelnega zastopnika ministrstva tudi g. Ilija Jefremović kot zastopnik tamošnje trgovske in obrtne zbornice. Posebno močno so bila zastopana hrvatska kopališča: Cirkvenica po dr. Altmanu, Topusko po dr. Kneževiču, Lipik po dr. Stjepanu Sajatoviču, Daruvar po ravnatelju Riterju, Krapina po ravnatelju Krašovicu, Stubica po dr. Kaiserju, Varaždinske toplice po dr. Radičeviču, Plitvička jezera po dr. Eisenhutu, Hrvatsko Planinarsko društvo pa je zastopal njegov glavni tajnik dr. Prebeg. Tudi Slovenija je bila zastopana. Zdravstveni odsek za Slovenijo njegov šef dr. Katičić, oddelek ministrstva za trgovino in industrijo Rudolf Badjura, ministerijalni koncipist. Zvezo za tujski promet v Sloveniji. Pokrajinsko upravo v Sloveniji in Ljubljanski Velesejem je zastopal vladni svetnik dr. Rudolf Andreika, Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani g. dr. Ples, letovišče Bled župan Herman Tomc, državno zdravilišče Rogaško Slatino dr. Fran Šter, državno zdravilišče Dobrno ravnatelj Jankovič, kopališče Rimske Toplice, ravnatelj Kunc, kopališče Dolenjske Toplice dr. Konvalinka V predsedstvo kongresa so bili izvoljeni kot predsednik šef zdravstvenega odseka v Zagrebu g. dr. Lochert, kot podpredsedniki dr. Andreika za Slovenijo, dr. Joksimović za Srbijo in Kamilo Tomišić za Dalmacijo. Kongres je pozdravil ob njegovi otvoritvi zastopnik pokrajinskega namestnika, banski svetnik dr. Gojković in pa zagrebški župan g. Heinzl. Kongres je marljivo in ob velikem zanimanju vseh udeležencev dovršil v 3 dneh jako obširen program. Prvi dopoldan je bil posvečen številnim referatom. O Sloveniji so referirali gg. dr. Andreika: O statistiki tujskega prometa ter o medsebojnih odnošajih turistike in tujskega prometa v Sloveniji, dr. F. Šter pa o ustanovitvi centralnega državnega odbora za promet tujcev ter o razmerah med kopališči in občinami. Poleg mnogih resolucij, ki imajo bolj lokalni pomen za Hrvatsko, je kongres storil tudi važen sklep glede organizacije tujskega prometa v celi državi. Tako se je sklenila resolucija, naj se v okrilju ministrstva za trgovino in industrijo osnuje interministerijalni komite, v katerem naj bi se enotno izvrševale in osredotočile vse zadeve, ki se tičejo tujskega prometa. Temu komiteju

se postavi na stran poseben sosvet, sestoječ iz delegatov vseh tujsko prometnih zvez v Jugoslaviji, ki pa ima zgoraj omenjeni komite v vseh važnejših zadevah zaslišati. Kongres je prinesel tudi pozitivni napredek organ. tuj. prometa v Jugoslaviji. Jugoslaviji, ki pa ima zgoraj omenjeni s tem, da se je sklenilo ustanoviti za Jugoda se je sklenilo ustanoviti za celo Jugoslavijo centralo vseh tujskoprometnih zvez. Ta centrala se ustanovi kakor hitro bodo osnovale zveze v Hrvatski, Bosni, Dalmaciji, Srbiji in Vojvodini. Zastopniki Bosne in Dalmacije so na kongresu podali že precizne izjave, da se v najkrajšem času osnujejo v Bosni in Dalmaciji zveze za tujski promet. Naprosili so Zvezo za tujski promet v Sloveniji, o kateri se je na kongresu vsestransko priznalo, da je najbolje organizirana, za pomoč in sodelovanje. Razveseljivo dejstvo je, da so začele sedaj tudi državne centralne oblasti upoštevati veliki pomen tujskega prometa za državo ter da se že kažejo konture bodoče enotne organizacije in medsebojnega sodelovanja vseh za tujski promet delujočih ogranizacij v državi. Zaslužnim sklicateljem in organizatorjem kongresa t. j. Društvu za promet stranaca v Zagrebu in njegovemu predsedniku dr. Milanu Miliću, kakor tudi Savezu kopališča banja itd. v Zagrebu (podpredsednik kanonik dr. Radićević) so kongresisti na zaključnem komerzu, ki se je vršil v »Musikhallu«, priredil prisrčne ovacije.

Sokolstvo.

— **Ljubljanski Sokol (Narodni dom)** priredi tudi letos, zvest svojim starim običajem, na pustni torek dne 13. februarja, maskarado v vseh prostorih Narodnega doma. Predpriprave so v polnem teku. Glede mask se lahko vsak, ki ima namen posetiti to prireditev informira dnevno med 6. in 7. zvečer na galeriji v telovadnici. Ker je število vstopnic omejeno, opozarjamo že danes na predprodajo ki se vrši v soboto dne 10. febr. od 5. do 7. pop. v nedeljo 11. t. m. od 10. do 12. dop. v ponedeljek dne 12. t. m. od 5. do 7. pop. in v torek dne 13. t. m. od 10. do 12. dop. Vstopnina v predprodaji za člane sokolskih društev Din 10, za nečlane Din. 20. Pri blagajni na dan prireditve brez izjeme Din. 20.

— **»Sokol« Ljubljana II.** pozivlja vse svoje člane in članice, da se zanesljivo v teku tega tedna zglasijo med pol 7. in pol 8. uro zvečer v odborovi sobi telovadnice na realki pri br. Franc Bergantu. Gre se za zelo važno zadevo in je zglasitev obvezna. Brat Bergant posluje vsak dan do vštevši 10. februarja v gori navedenem času v odborovi sobi.

— **»Sokol« Ljubljana II.** priredi na pustni torek dne 13. februarja ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Tivoli plesni večer. Dostojne maske dobrodošle. Sodeluje godba Sokola I. Poleg godbenih točk in plesa bodo na programu tudi druge velezabavne točke in so vse priprave že v najboljšem teku, tako da bo nudil ta večer vsakomur obilo zabave in razvedrila. Nihče naj torej ne zamudi te prireditve, za koje sijajen uspeh že v naprej jamčijo vse dosedane družabne prireditve Sokola II.

DRUŠTVENE VESTI.

— **Predavanje dr. Ilešiča v društvu »Soča«** o pravljicah in začetkih slovanskih narodov in držav je privabilo v soboto večer k »Levu« toliko poslušalcev, da je celo g. predavatelj šegavo pripomnil: »Neverjetno se mi zdi, da se je Vas kljub neštetim nocojšnjim plesom ni bajnim nočem toliko zbralo!« Ilešič pa zna res lepo pripovedovati. V tem pogledu je vsaka beseda hvale odveč, kajti že ime jamči — uspeh. — Govornik je pripovedoval pravljice raznih slovanskih narodov iz pradavnih dni, katere edine — in ne zgodovinski viri, ki se tičejo največkrat le posamezne osebe, so pravi odsev življenja naših pradedov. Te pravljice iz davnih davnih dni pa tudi pripovedujejo, da so velike slovanske narode vladali tujci, ker Slovani niso bili vajeni — reda in niso poznali — sloge! Ta stara bolezen spremlja Slovane še danes, zato pa Slovani še danes ne igrajo med narodi one vloge, katero bi po svoji moči in številu lahko, ako bi poznali red, slogo in disciplino. Upajmo, da se bomo od žalostne preteklosti in trpke sedanjosti priučili teh toli potrebnih čednosti, čemur bo sledila boljša bodočnost in milejši dnevi. Gospodu predavatelju se je v iskrenih besedah zahvalil gosp. predsednik dr. Puc rekši, da je naš kralj Matjaž, o katerem tako lepo govori pravljica že vstal in je med nami. Samo treba, da ga spoznamo ter, da se i mi zbudimo k složnemu delu za narod in državo, kar nas bo vse vodilo k boljši in srečnejši bodočnosti.

— **Društvo najemnikov za Slovenijo** opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 7. februarja 1923 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12. pritličje, desno.

— **Mladinska zveza.** Dne 6. februarja ob pol 20. uri se vrši predavanje »O smrti« v tajništvu. Narodni dom I. nadstr. Za člane poset obvezen. Po članih vpeljani gostje dobrodošli. — Odbor.

— **Natakarski ples.** V četrtek 8. t. m. se vrši pod pokroviteljstvom ge. Terezinke Tonejčeve in g. Frana Kavčiča, pred. sednika gostilničarske zadruge v Ljubljani zelo priljubljeni Natakarski ples, v veliki dvorani «Narodnega doma». Svira godba Dravske div. oblasti. — Opozarjamo na »Amerikanski bar« kjer se bodo dobila vsemogoča okrepčila. Vstopnina 15 Din. za osebo. Začetek ob 20. uri.

— **Društvo nižjih drž. uslužbencev** vabi vse člane na važni sestanek, ki bo dne 8. t. m. ob 19. v gostilni »Novi svet«, Prešernova soba. Odbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. februarja 1923.

— **Enotna pokrajinska uprava za Slovenijo.** Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja: Da se izogne vsakemu nesporazumu in napačnemu tolmačenju, objavljamo, da je minister za notranje zadeve z odlokom z dne 5. januarja 1923, U. broj 489, odločil, **da ostane pokrajinska uprava za Slovenijo kljub izvršenemu imenovanju velikih županov za ljubljansko in mariborsko oblast še nadalje v svoji prejšnji funkciji in da so v njenih kompetencah in v njenem uradnem poslovanju do nadaljne odredbe ministrstva za notranje zadeve ničesar ne izpremeni.**

— **Politična strast.** Mariborski »Tabor«, glasilo dr. Kukovca, je priobčil med dnevno kroniko tole notico: »Rojaki — Slovenci! Tako nas imenuje v svojem »ukazu« pokrajinski namestnik Ivan Hribar. V imenu Slovencev mariborske oblasti mu tega naziva ne dovoljujemo. Mi nismo rojaki izdajalcev svoje narodnosti, zato tudi on ni naš rojak, on je rojak Nemcev in nemčurjev, na te naj naslavlja svoje »ukaze« z nazivom »rojaki«. Kar pa se tiče povzročanja nemirov, je on prvi, ki jih povzroča. V Sloveniji bi bilo mnogo bolj mirno, če bi ne bilo njega nikoli na namestništvu v Ljubljani. Tako kakor spoštuje naše nacijonalne nepisane zakone, tako spoštujejo tudi državne. On je bil prvi, ki je v Sloveniji vstal proti najvišjim državnim zakonom, proti ustavi. On je bil in je še tisti, ki ovira izvedbo določb ustave, na katero je prisegel. Ivan Hribar ni le izdajalec svoje družine, in svojega naroda. Zato bi nas bilo sram, če bi bil tak človek naš rojak.« — Pobalinstva in surovosti, ki so izraz srčne nekulturnosti, so v današnjih žalostnih povojnih časih sicer na dnevnem redu, a takšna srčna posurovelost in zloba, kakršna diha citirane notice, presega vendarle vse meje dopustnosti. Naj se sodi o g. namestniku Hribarju kakorkoli, eno mu mora priznati tudi vsak pošten političen nasprotnik, da se je vse svoje življenje trudil za blagor svojega naroda in svoje domovine in da je bil prav on tisti, ki je kot eden prvih med Slovenci jel z vso živahnostjo, z vso vnemo in dosledností oznanjati tiste ideje, ki so končno priborile tudi svobodo naše domovine in ujedinjenje našega plemena s Srbi in Hrvati. Za te svoje ideje se je Ivan Hribar izpostavljal v času, ko ni bilo baš varno, še manj pa oportuno delovati za misel slovanske vzajemnosti, še manj pa za jugoslovensko idejo. Zato svoje narodu posvečeno delovanje je tudi — trpel. Zaplotnik, ki je sedaj naperil svoje strupeno puščico nanj in ki se je v časih težke borbe za narodno osvoboditev sigurno skrival brezdelno v kakem varnem zavetju, pač ni vreden, da bi odvezal jermene na čevljih v borbi za narodne ideale osivelemu bojevniku, še manj pa, da bi mu mogel očitati zločin izdaje svojega naroda in svoje države. Na celi stvari pa je najbolj značilno to, da si prisvajajo dandanes patent nezmotljivosti v narodnih vprašanjih in monopol edino pravovernih jugoslovenskih patrijotov ponajveč ljudje, ki si pod avstrijsko knuto niso upali niti kihniti in ki so se pod avstrijskim režimom slovanske in jugoslovanske ideje bali kakor hudič križa. Danes so seveda ti patentirani patriotje, oni pa, ki so se borili za jugoslovensko in slovansko idejo in trpeli za njo po ječah, pa so — izdajalci!

— **»Orjuna« proti namestniku Ivanu Hribarju.** Kakor smo izvedeli, sta se danes zglasila pri namestniku g. Ivanu Hribarju v imenu ljubljanske krajevne organizacije »Orjune« ing. Kranjc in Stanko Žnidaršič ter v navzočnosti vladnega svetnika dr. Svetka, ki ga je k temu razgovoru pozval g. namestnik, podala izjavo, v kateri grozita s skrajnimi represalijami g. namestniku proti njegovi osebi, ako bi se še drznil nastopati proti »Orjuni«. Na poziv, naj dotično pismeno izjavo izročita pokrajinski upravi, sta to zahtevo odklonila. Beležimo ta značilen pojav, ki dokazuje, da si gotovi elementi domišljajo, da tvorijo posebno državo v državi. V interesu miru in reda je, da država varuje svojo avtoriteto napram vsakomur in naj si le-ta tudi domišlja, da je on edini poklicani braniteli državnih interesov.

— **Bolezen ministrskega predsednika.** Po poročilu iz Beograda je ministrski predsednik g. Nikola Pašić včeraj lahno obolel.

— **Trojni jubilej.** Te dni praznuje v Ljubljani ravnatelj Okr. boln. blagajne gosp. Oton Pelan trojni jubilej, in sicer 8. t. m. 25letnico kot uradnik Okr. boln. blagajne, 11. februarja 30letnico srečnega zakonskega življenja in nekaj dni kasneje 50letnico svojega službovanja sploh. Redki so vsi trije jubileji, a vredni moža, ki jih praznuje. Da je bil mož kot uradnik vesten, strog, natančen in skoz in skoz priljubljen, dokazuje najbolj dejstvo, da je v dolgi dobi 50 let služil le dvema gospodarjema, kar se med privatnimi uradniki dogaja prav redko. Mož je vkljub svoji visoki starosti, menda mu ne manjka mnogo do 7 križev še dokaj čil in gibčen. Požrtvovalnemu možu in zelo priljubljenemu jubilantu, kakor srečni rodbini naše iskrene čestitke.

— **Odlikovanje.** Iz Beograda poročajo: Na predlog ministra dr. Zupaniča je kralj Aleksander odlikoval dr. Janeza Vavpotiča, višjega okraj. zdravnika v Novem mestu, z redom Sv. Save IV. stopnje.

—**Brzovlaki na južni železnici.** Od 8. februarja 1923 naprej odhaja brzi vlak iz Dunaja že ob 19. uri 10 minut, namesto kakor dosedaj ob 20. uri 15 minut. Prihod v Ljubljano in Trst ostane neizpremenjen. Od istega dneva naprej izostaneta na progi Maribor gl. kol. — Celovec oba dosedanja vlaka štev. 409 in 410.

— **Kaznovana železnica.** Iz Maribora poročajo: Mariborska carinarna je južni železnici naložila globo Din. 26.000 radi nepravilnih deklaracij pri izvozu svinj mesarja Kirbiša.

— **Vpokojenci in povišana stanarina.** Iz krogov vpokojencev nam pišejo. Ali naj tudi mi vpokojenci sedaj plačamo povišano stanarino? Da, tudi mi jo hočemo plačati, ker naš princip je, da naj dobi vsakdo svoje pravice, katere mu pristojajo! Toda odkrito povemo, da pod sedanjimi okolnostmi ne moremo plačati niti vinarja poviška. Dokler se nam godi največja krivica na svetu s tem, da se nam izplačujejo naše pokojnine in doklade še vedno v davno odpravljenih kronah, nas ne more nihče prisiliti, ker tega enostavno ne zmoremo. K temu nas ne more prisiliti nobena vlada, pa naj bo v njej Peter ali Pavel, Toma ali Roma. Ker, kjer nič ni, se tudi ne more ničesar vzeti. Vsi naši aktivni kolegi dobivajo svoje plače v dinarjih in to že dolgo časa (kar jim privoščimo), samo mi smo izjema. Ali smo mogoče hudodelci ali kaznjenci? Ne, to nismo, ker drugače bi nas vlada preskrbela brezplačno s prostim snažnim stanovanjem, s hrano in obleko. Kako lepo skrbi za te, vemo vsi. Mi pa smo zapuščeni od vseh in mrjemo v bedi in gladu. In vendar je med nami toliko takih, ki smo že med vojno z vso vnemo delali propagando za Jugoslavijo, dasi smo bili obkoljeni od ovaduhov in detektivov, da smo imeli na vsakih pet korakov detektiva. To smo bili mi vpokojenci in se nismo strašili ne avstrijske vrvi in ne krogle na Suhem bajarju! Ali nismo zaslužili, da se tudi nam zvišajo in zenačijo naše pokojnine, nezgodne rente in milostne pokojnine in to po tolikem trpljenju? Da, to smo zaslužili in to je tudi naša pravica. Čim to dosežemo, bomo pa radevolje plačali našim gospodarjem njim postavno dovoljeno povišanje najemnine. Apeliramo pa tukaj na gospoda ministra dr. Županiča, g. pokrajinskega namestnika in velikega župana g. Baltiča, da nam to v Beogradu izposlujejo. Naša hvala jim ne izostane. Upokojenci.

— **Smrtna kosa.** Snoči je umrla v visoki starosti 81 let ga. Karolina Hočevarjeva, učiteljeva vdova, mati profesorja g. Kuna Hočevarja. Pokojnica je bila blaga žena, ki so jo spoštovali vsi, ki so jo poznali. Pogreb bo v torek 6. t. m. ob 16. Blag ji spomin. — V soboto je umrl g. Fran Fabinc, profesor državne trgovske šole v Ljubljani. Zapušča ženo in dva mala otroka. Pokojnik je bil med voditelji Slomškove Zveze in je urejeval glasilo te organizacije »Slovenskega učitelja«. V prvih letih svojega učiteljevanja je bil navdušen naprednjak. Naj v miru počiva!

— **Umrl je v Baderni** v Istri župnik gospod Fran Gorec, ki si je s svojim delovanjem med istrskimi seljaki pridobil velikih zaslug. Posebno se je z veseljem trudil za Družbo sv. Cirila in Metoda za Istro. V Baderni je ustanovil C. M. šolo, gospodarsko društvo in posojilnico. Umrl je star 75 let. Časten mu spomin!

— **Smrtna kosa.** V Celju je 2. februarja zvečer umrl po dolgi mučni bolezni dv. svetnik v pok. dr. Fran Vovšek v starosti 72 let. Rodom je bil iz Braslovč v Savinski dolini. Po končanih pravnih študijah se je posvetil sodnijskemu poklicu. Služboval je pri okrajnih sodiščih v Gornjemgradu in Brežicah ter okrožnem sodišču v Mariboru. Že kot mlad sodnik se je neustrašeno boril za pravice slovenskega jezika pri sodiščih ,zato ga je avstrijska uprava prezirala in zapostavljala, kjer je le mogla. Leta1907 je bil dr. Vovšek izvoljen kot zastopnik kmečkih občin Savinske doline v državni zbor. Leta 1913 je bil upokojen in je živel do prevrata v Gradcu, nato pa se je preselil v Celje. Truplo so prepeljali v Braslovče v Sav. dolini, kjer se je vršil pogreb danes v ponedeljek popoldne. Blag mu spomin!

— **Automobilna prometna d. d. Ljubljana** naznanja cenj. občinstvu, da poviša z dnem 11. t. m. vozne cene na vseh svojih progah za 25% dosedanjega cenika ter na progi Ljubljana - Blagovica za 20% dosedanjega cenika.

— **Semenj.** Običajni letni semenj v Mengšu se vrši dne 9. svečana t. l. Glej inserat.

— **Izredno toplo vreme.** Na svečnico je bilo na juž. Štajerskem nepričakovano in kljub severnem vetrovom toplo južno vreme. V Mariboru je toplomer kazal že zjutraj nadnično, opoldan pa 10 Celzija. Na predvečer so tudi v Mariboru opazovali zanimivo prikazen na nebu, katera se tolmači kot predznak občutne vremenske spremembe. Tudi na Kranjskem smo imeli krasen dan.

— **Znanke spomladi.** Prijateljica našega lista nam je poslala šopek zvončkov, ki jih je natrgala včeraj 4. t. m. pri Lukovici. Pomlad je na pragu.

— **Šolska vodstva** se opozarjajo na za mladino izvanredno poučljivi film »V burji in ledu«, ki se predvaja od ponedeljka do srede 7. t. m. v Kinu Tivoli. Vodstvo Kino Tivolija je v ta namen odredilo znižanje cen na vseh prostorih pri skupni udeležbi učencev.

— **Začasno zatvorjen poštni urad.** Kakor nam poročajo je začasno prenehala poslovati pošta pri Sv. Bolfenku poleg Središča.

— **Za Jugoslovensko Matico.** Mesto cvetja na grob gospe Marije Gabrielove je daroval g. Ivan Frole, višji nadz. južne železnice v Mariboru, 50 Din. — G. Viktor Lovrenčič, Maribor, 25 D. — Iskrena hvala!

— **Jezikovno vprašanje na sodnijah.** Iz Rima poročajo, da se v justičnem ministrstvu izdeluje načrt za rešitev jezikovnega vprašanja v novih pokrajinah. Ščititi se ima raba italijanskega jezika, »upoštevati pa je vendar tudi potrebo rabe jezika drugorodcev v onih središčeh, kjer tvorijo večino.«

— **Zahvala.** Odbor »Podpornega društva slepih« v Ljubljani se čuti dolžnega izraziti tem potom najiskrenejšo zahvalo našim cenj. darovalcem, ki so omogočili, da smo zadovoljili z božičnimi podporami naše redne člane. Darovali so: Uradniki Jadranske banke, tu, 1672 K, urad Gospodarske zveze, tu, 1082 K, Kegljaški klub, Litija, 1000 K, Tauses, hotel Loyd, tu, 1000 kron, Gospodinjski tečaj, Vrhnika, 660 K, Lauter, gostilna Činkoli, tu, 600 K. Posebno se je odlikovala ga. A. Jerneiec, tu, ki je nabrala na naše nabiralne pole v Gornjem in Dolenjem Logatcu blizu 3000 K. Srčna hvala logaškim darovalcem in gospej Jerneiec. Dalje je poslal g. Valter Predovič, Amerika, obuvala, ki so jih bili obdarovanci najbolj veseli. Po 400 K so darovali: J. Leka, tu, Brus j., Logatec, Krapeš, tu, S. Jesenko, ravnateli, tu, več Neimenovanih, Štepic P., Spodnja Šiška, Drago Rustja, Podvelko, Snoj in Modic, tu, gostilna Soklič, tu, nabrano 452 kron, Treppo, Brežice, Costaperaria, arhitekt, tu, na otroški igri pri g. Vlachytu, na otroški igri Št. Vid nad Ljubljano, po 300 kron, Matija Rovšnik, Dagresa, 396 K, neimenovan 320 K, rodbina. Trillerjeva, tu, 300 K, A. Janežič, tu, 394 K, po 200 K: M. Jeratin, Litija, Schmit, tu, neimenovan, F. Leben, tu, Al. Pirš, Gornji Grad, M. Irgolič, Maribor, K. Krašovec, Vrhnika, Špenko, tu, Kravos, Maribor, 250 K zbor policijskih detektivov, tu. — (Dalje prih.)

— **Tri rodbine v eni kuhinji.** Pišejo nam: Da je pomanjkanje stanovanj v Mariboru res že preseglo višek grozeč z katastrofalnimi posledicami, dokazuje naslednji slučaj prijavljen MarStanu. Na Koloдvorski cesti št. 1. stanuje neka vdova Debeljak z dvema otrokoma. Od nakazanega ji stanovanja obstoječega iz ene sobe in kuhinje, je oddala, da se more preživeti sobo v podnajem in se z otrokoma omejila na kuhinjo. Nato je prišla stanovanje prosit še zakonska dvojica katera je vzela tudi kuhinjo. Kmalu nato je prišla jo prosit zavetja še neka vojna vdova tudi z dvema otrokoma. Ker se ji je smilila, je vzela še njo in tudi v kuhinjo. Tako prebiva v mali kuhinji osem oseb treh različnih družin. In takih slučajev je v Mariboru še več.

— **Krojaška zadruga v Ljubljani** naznanja, da se vršijo pomočniške preizkušnje koncem februarja t. l. S potrebnimi izpričevali in učno pogodbo opremljene prošnje za pripustitev k preizkušnji je vložiti do vštevši 12. t. m. v zadružni pisarni (Gosposka ul. štev. 5.)
vodja kavarne Beograd g. Filip.

— **Neprevidnost z orožjem.** Carinski uradnik Alojzij Mlakar v Mariboru si je kupil minuli teden novo repetirko in jo razkazoval svojemu prijatelju. Pri tem je tako neprevidno manipuliral, da se je samokres sprožil in kroglja je zadela neko Marijo Mesarič v koleno in jo nevarno poškodovala. Prepeljali so jo v mariborsko bolnico.

— **Požar** je te dni uničil v Archinu pri Vojniku kozolec posestnika Žumra. V kozolcu se ni nahajalo k sreči sena ali kakih drugih pridelkov. Kako je ogenj nastal, ni znano.

— **Umetniška razstava v Celju.** Umetniški slikar, ruski gorf Balmajn, priredi v hotelu »Union« od 5. febr. dalje razstavo umetniških slik. Grof Balmajn je slikar po poklicu in so njegova dela žela povsod lep uspeh. Čisti dobiček je namenjen ubogim mesta Celje.

— **Verižništvo v Mariboru.** Ker so cene moki in sladkorju zadnje čase zopet občutno poskočile, je policija uvedla pri nekaterih trgovcih preiskavo in je zasledila velike množine starih zalog sladkorja in moke, katerim so nekateri trgovci brez povoda navijali cene. Več trgovcev je bilo ovadenih državnemu pravdništvu.

— **Kavarna »Beograd v Mariboru.** Poročajo nam: Kavarna »Beograd« pravzaprav ne preneha. Tvrdka Wesiak je sicer kupila dosedanjo kavarno in preseli tja svojo izložbo pohištva, toda v dosedanjih prostorih te tvrdke se namerava otvoriti nova kavarna najbrže pod istim imenom »Beograd« in najbrže jo otvori dosedanji

— **Samomor radi nesrečne ljubezni.** V petek na Svečnico se je v gostilni »Maribor« v Mariboru zastrupila z lizolom natakarica Štefka F. Nezavestno so prepeljali v bolnico. Njeno stanje je opasno. Samomor je izvršila radi nesrečne ljubezni.

— **Čuden razlog za samomor.** V Grahovem na Hrvatskem se je ustrelil poljski dninar Vlaho Vujačič. Vzrok samomora so bile zobne bolečine, na katerih je Vujačič precej trpel.

— *Pomiloščenje.* Na predlog justičnega ministra je kralj pomilostil Vaso Veljkoviča iz Pirota, ki je bil obsojen na 15 let ječe. Pomiloščeni je bil takoj izpuščen iz zapora.

— **Cena stanovanja za srednje stare** — v Parizu. V pariški mestni hiši se je sestala komisija za zidanje hiš s cenik stanovanji za srednje stanove.

— **Pobegnil je** neznano kam od svoje, v Celju na Slomškovem trgu stanujoče matere 16letni sin Filip Travnar.

— **Afera dr. Lorger.** V Ljubljani so vzbudili včeraj veliko pozornost lepaki, ki so bili obešeni pred pošto in nalepljeni po drevesih v Zvezdi. V lepakih je prof dr Lorger s svojeročnim odpisom napadel osebe, ki so mu pomagale pri ustvarjanju njegovega podjetja in jih imenoval denunciante itd. Dotične letake, ki so bili sestavljeni v skrajno žaljivem tonu, je policija dala odstraniti. Prizadeti so vložili proti Lorgerju tožbo radi razžaljenja časti, obrekovanja in nevarnih gročenj.

— **Zanimiv pojav na nebu.** Dne 31. t. m. so opazili v Splitu, kakor javlja neki tamošnji list, na vzhodni strani neba v položaju zvezde Danice, nenavaden nebeški pojav. Bilo je to neko nesimetrično veliko telo, iz katerega so sikali jezični plameni na vse strani. Polagoma je telo z ostalimi planeti izginilo.

— *Zanimiv samomor.* V Novem Sadu se je obesil natakar Gustav Hosenfeld. Samomorilec je držal v roki sliko ministrskega predsednika Pašića. Vzrok samomora so bile materijelne neprilike.

— **Razne tatvine.** V petek ponoči je neznan lopov ukradel Čelu Čestmiru Vekovaržiku kovčeg, v katerem se je nahajalo več obleke in perila v vrednosti 28 tisoč kron. — Neznan tatovič je vlomil v Šiški v neki hlev in odnesel klapcu Valentinu Tavčarju za 10.700 K obleke. — Jerici Šebat s Poljanskega nasipa je bila ukradena zlata ura vredna 5000 K. — Iz hodnika hiše v Sodni ulici štev. 4. je bila 3. t. m. odnešena večja množina perila z monogramom L. M., v rednosti 6000 K. Perilo je last rodbine Accetto. — Iz barake na Mirju je bilo odnešeno stavbinskemu mojstru Matku Curku 1500 K vredno kovaško naklo. — Dne 30. jan. so dosedaj neznani storilci vlomili pri posestniku Francetu Zagorju in Alojziju Peršinu v Ločni in jima odnesli za 18.520 K obleke.

— **Velika tatvina v vojaškem skladišču.** V četrtek 1. febr. je bila v Beogradu aretirana cela družba tatov, ki so kradli iz vojaškega skladišča. Aretirani so bili skladiščnik podporočnik Pero Drinković, upokojeni major Milan Tanasković in trgovec Ljuba Stošić. V skladišču se je nahajalo za 30 milijonov blaga, ki sta ga major in podporočnik kradla kar na debelo in prodajala trgovcu Stošiću. Zajedno je bil aretiran tudi neki Pero Drinković, ki je bil v zvezi z njimi. Koliko ima država škode, dosedaj še ni znano.

— **Velik požar v Skoplju.** Dne 1. febr. ponoči je pogorela v Skoplju manufakturna delavnica bratov Pop - Trajkovič. Škoda znaša okoli tri milijone dinarjev.

— **Velik mraz v Bitolju.** Kakor poročajo iz Bitolja, vlada v tamošnji okolici silen mraz. Barometer kaže 20—25 stopinj pod ničlo.

— Slabost? Slabo spanje? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne bopravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravnotako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj deluječi kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 špecijalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špecijalnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplačila razpošlje: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elza trg št. 238, Hrvatsko.

„Kino Tivoli".

— **Pozivljamo vse smučarje in turiste, da si ogledajo krasen turistovski film »V burji in ledu«, ki ga predvaja od 5. do 7. t. m. Kino »Tivoli« v Ljubljani. Film kaže turo na Matterhorn v Švici in je poln prekrasnih naravnih lepot in poln turistovskih zanimivih situacij. Ker so ravno taki filmi jako redki, osobito še pri nas je tem važnejše za vse sportnike, da si film ogledajo ter s tem omogočijo tudi pozneje prednašanje sličnih filmov.**

INOZEMSKE NOGOMETNE TEKME.

Dunaj, 4. februarja. Amateure:Vienna 4:3, W. F. F.:Wiener Sportklub 2:1, Hertha:W. A. C. 3:0.

Berlin:Leipzig 1:0.

Rapid (Dunaj):F. C. Barcelona 4.0.

Zagreb. Prvenstvene nogometne tekme so bile v petek zaključene s tekmima Viktorija:Ilirija 1:0 in Concordija:Sparta 4:0 (1:0).

Borzna poročila.

— **Zagreb,** 5. februarja (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 19.10, 19.25, Pariz 6.30, 6.45, London 475.—, 480.—, Berlin 0.23, 0.26, Dunaj 0.1450, 0.1470, Praga 3.—, 3.02, Trst 4.80, 4.90, Bukarešta 47.—, 49.—, Newyork 99.—, 101.—, Budimpešta 3.90, 4.—. Valute: dolar 97.—, 98.—, lira 4.55, 4.65.

— **Curih,** 5. svečana (Izvir.) Današnja Predborza: Zagreb 5.25, Berlin, 0.01425, Amsterdam 209.50, Newyork 5.315, London 24..80, Pariz 34.10, Milan 26, Praga 15.75, Budimpešta 0.205, Varšava 0.0145, Dunaj 0.007425, Sofija 3.10.

Poizvedbe.

— **Najden je bil uhan.** Dobi se nazaj pri Jos'pini Pergar, Hotel Union IV. nad.

— **Dne 1. februarja** zgubila sta se dva mala ključa in sicer od Jurčičevega trga do Narodnega doma. Najditelj naj iste odda v upravi »Slovenskega Naroda proti primerni nagradi.

— **Na lovskem plesu** dne 2. t. m. se izgubila iz zapestnice v zlatem obrobljena broška obstoječa iz 5 svetlo rdečkastih kamnov in 4 malih biserov. Pošten najditelj se prosi, da jo odda pri hišniku Narodnega doma, proti dobri nagradi.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Pred novimi volitvami na Grškem.

— **London**, 4. februarja. (Izv.) Po poročilu iz Aten je polkovnik Placiras obvestil revolucijonarni odbor, da želi Venizelos razpis novih volitev, da tako dobi bodoča vlada popolno zaupanje naroda.

MILIJARDNA DEFRAVDACIJA NA DUNAJU.

— **Dunaj**, 5. februarja. (Izv.) Veliko senzacijo vzbuja sedaj odkrita milijardna defravdacija, ki jo je pri »Lombardni in diskontni banki« zagrešil blagajnik in dozdevni profesor Viljem Wetz. Znal je tako premeteno manipulirati s falsificiranimi čeki, da mu dolgo vrsto let niso mogli priti na sled. Wetz je poveril okoli tri milijarde banki in privatnim osebam. Banka sama priznava, da je oškodovana za 350 milijonov avstrijskih kron. Sodijo, da je bil Wetz v zvezi z mednarodnim goljufom in pustolovcem Melhiorjem Horvatom, ki se je izdajal tudi za vojaškega atašeja in je kot tak izvedel več goljufij potom napačnih čekov.

ŠKANDALOZNI IZGREDI PRI PREDAVANJU.

— **Dunaj**, 4. februarja. (Izv.) Vseučiliški profesor dr. Hirschfeld je priredil predavanje o »seksualnem problemu in o patologični strani ljubezni«. Z galerije je bilo vrženih v dvorano več smrdljivih bomb. Prišlo je med povzročitelji izgredov in poslušalci do velikih pretepov in protestov. Policija je aretirala 20 oseb.

MUSSOLINIJEVA VLADA POTREBUJE 200.000 pušk.

— **Rim**, 4. febr. (Izv.) Zastopstvo arditov se je javilo včeraj popoldne pri predsedniku Mussoliniju, ki je imel na nje daljši nagovor. Zahvalil se jim je najprvo, da so ga imenovali na zboru v Genovi za arditnega korporala, nato pa je izjavil, da vedno računa na ardite. Mi potrebujemo, da se naša armada pripravi na obrambo naroda, kajti to je njena naloga. Potrebujemo policijske sile, da se obvarujemo malopridnežev, kajti to je njihova naloga. Fašistovska vlada potrebuje tudi 200.000 pušk, da se ubrani vseh kanalij. Pričakuje, da bo videl ardite na čelu fašistovskim legijam.

GOSPODARSKI BOJ MED FRANCIJO IN NEMČIJO.

— **Essen**, 4. februarja. (Izv.) Ruhrsko ozemlje je sedaj popolnoma odrezano od ostalega ozemlja Nemčije. Železniški promet se je povsod zelo poslabšal, ni nikakih zvez niti z Bavarsko, Badensko, Würtenberško, niti s severno Nemčijo.

— **Berlin**, 4. februarja. (Izv.) Francoske čete so zasedle mesto Mostbrane, na desnem bregu Rene nasproti Strassburgu. Dalje so francoske čete zasedle Ofenburg, 20 kilometrov jugovzhodno od Strassburga. V teh zasedenh krajih so Francozje takoj uvedli politične in upravne predpise, kakor v ruhrskem ozemlju. Francozi izjavljajo, da so storili ta korak, da vzdrže direktno zvezo Pariz - Varšava, katera zveza je bila sedaj mestoma pretrgana.

— **Essen**, 4. februarja. (Izv.) Po shodu je komunistično delavstvo priredilo obhod po mestu. Dlavna francoska straža je proti demonstrantom rabila orožje in je streljala s strojnicami.

Razne stvari.

* *Zdravstveno stanje bolgarskega naroda.* Bolgarsko ministrstvo narodnega zdravja je priobčilo statistične podatke, iz katerih sledi, da je bilo v Bolgariji predlansko leto duševno bolnih 1151, idijotov 2144, gluhonemih 3374, slepih 1947, epileptikov pa 2173. Skupno število trajno bolnih znaša torej 10.789, kar je za petmilijonsko prebivalstvo precejšen odstotek.

* *Trdi žarki, ki odstranijo žensko brado.* Ženski lepoti je zelo nevarna rast brade. Doslej se je s pomočjo elektrolyze odstranjevalo posamezne lasne korenine ženskega obraza. Potreba je bilo za to zelo mnogo potrpežljivosti, bolečine so bile velike, največkrat pa z vso tako operacijo vendar le ni bila rešena lepota. Sedaj pa je dr. Fritz Meyer pričel uporabljati trde žarke, ki izstopajo iz Röntgenove cevi in učinkujejo silnejše nego srednjemehki Röntgenovi žarki na živinske in rastlinske celice in po 8-letnem preizkuševanju je dosegel uspeh, da se z njegovim postopanjem popolnoma in sigurno odstrani ženska brada. Lasje pa se tako trdno drže tudi ženske kože, da se mora pacijentinja trikrat podvreči »zdravljenju«, in sicer v določeni dobi, pa pri nekaterih, kjer se je bradica že močnejše razvila, je potreba še dodatnega ožarjevanja. Za več in manj bradate gospodične in žene gotovo vesela vest.

* **3500 ljudi in 2500 psov.** V kraju Midleton na Angleškem se je pri ljudskem štetju pokazalo, da šteje kraj prebivalstva 3500 in da je v občini nič več in nimanj kakor 2500 psov. V glavni ulici je 400 psov, v drugih pa 2100. Po nekaterih hišah imajo kar 10 do 15 psov. Tako je le malo ljudi v Midletonu brez psa.

* **Avstrijske valute.** Ako dobi človek v roke avstrijske nemške časopise, se mu zatemni pred očmi samih milijonov. Tako čitamo, da je bil neki kmet iz graške okolice zaradi gostilniškega pretepa obsojen na 10 milijonov kron, majhna vila za eno družino pri Gradcu velja samo 150 milijonov, 2½ orala zemljišča se proda za malenkostno svoto 32 milijonov.

* **Vino v ameriških sinagogah.** Ameriška javnost je začela vedno burneje nastopati proti koncesiji, ki jo žuivajo židovske sinagoge, ker si smejo nabavljati vino za svoje verske obrede. Javnost je namreč presodila, da gre v sinagoge zelo mnogo vina, najbrže več nego ga rabijo židje za svoje obrede. Ker so židje povsod enaki, se ameriška javnost gotovo ne moti, ko sluti, da izvestni židovski trgovci zlorabljajo koncesijo in delajo z vinom dobre kupčije. O tem je bilo govora tudi na zadnjem židovskem sestanku v Novem Jorku, kjer je nekdo predlagal, da naj se opusti vino v sinagogah in nadomesti za verske obrede s tekočino, iztisnjeno iz grozdja, ki pa menda ni nič drugega nego vino. S takim predlogom se razburjena amer. javnost ne zadovoljuje, ker sluti novo židovsko zvijačo za dobre kupčije z vinom. Prohibicija je lepa reč, ne drži pa prav nič.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za:

Društvo slepih. Rodbina ravn. Štrucelja daruje Din 50 namesto venca na krsto blagopokojne ge. M. Krmpotičeve.

Srčna hvala!

Popravek: Darilo Din. 150 za Jugoslov. Matico, izkazano v Slov. Narodu št. 20. z dne 26. t. m. ter vplačanih po pis. g. dr. Kreča je založil g. Fran Gajšek iz poravnave v kazenski zadevi Vašata ca. Gajšek.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Poslano.*

k objavi g. Viktor Šobra radi opustitve, oziroma preselitve trgovine.

Ugotavljam, da se trgovina s kolonijalnim blagom v Ljubljani na Vodnikovem trgu št. 2 ni niti opustila, niti preselila, kakor objavlja g. Šober po časopisih, ampak se vodi od 1. januarja t. l. pod prot. tvrdko J. MUC KONIALE-IMPORT dalje. Preselil se je le g. Šober Viktor sam, ki je bil svoj čas sprejet samo kot družabnik v že obstoječo trgovino, ki se je potem vodila pod imenom Viktor Šober do 1. jan. t. l. ko je g. Šober izstopil iz družbe.

G. Šober je torej le prenehal biti družabnik trgovine na Vodnikovem trgu št. 2, ki še nadalje obstoja, kakor je poprej obstojala brez njega in more tedaj g. Šober opustiti, oziroma preseliti iz trgovine na Vodnikovem trgu le to, s čimer se je priselil t. j. (svoje) ime, kar pa je popolnoma brez pomena za nadaljni obstoj trgovine.

Objavo g. Šobra moram smatrati z oziroma prejšnje — zelo milo rečeno — nelojalnosti, ki jih je zagrešil, kot novo nelojalnost napram onim, ki so ga sprejeli svoj čas v družbo in mu pomagali na noge, preračunjeno na to, da spravi nepoučene v zmoto in po možnosti doseže to, kar se mu z različnimi intervencijami, podprtimi z neresničnimi navedbami, ni posrečilo.

LJUBLJANA, dne 5. svečana 1923.

VILJEM MUC.

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Proda se hiša

na prometnem prostoru v večjem industrijskem kraju Slovenije, pripravna za obrt. *Stanovanje takoj na razpolago.* Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stanovanje/1202«.

MESTO PRAKTIKANTA je oddano! 1204

Šofer in mehanik

z dolgoletno prakso IŠČE SLUŽBE. Zmožen vseh popravil in vulkanizacije. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1206

Krasna parcela

ca. 7000 m², v središču Jesenic, travnik, jako primerna za stavbo večjega podjetja, SE PRODA à Din 14 za m². Ponudbe na »Poštno ležeče št. 7000, Jesenice, Gorenjsko«. 1226

Brijačnicu i češljaonu

za gospodje, veoma dobro iduče te prodaju PARFUMERIJE jedina u gradu, bez konkurencije, sa velikim dohodkom i skladištem. Prodaje se radi smrti. R. VITEK, Mesičeva ul. 1, Brod na Savi. 1216

Trgovski pomočnik

(manufakturist), samostojna moč, SE TAKOJ SPREJME. Plača po dogovoru. — »Triglav«, tovarna perila, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8. 1209

Proda se harmonika

na tri tone in ŽELEZNA OTROŠKA POSTELJA. — Lepi pot štev. 3. 1207

Motor s cirkularno žago

za žaganje drv ali pa sam motor brez voza NA PRODAJ. — Vprašati: Kmetiška ulica 211, Šiška pri Franjo Gajšku. 1212

Proda se hiša

v trgu Kozje na Spodnjem Štajerskem, pripravna za obrtnika ali vpokojenca. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1225

Mlekarja, razumnega, marljivega in poštenega, ter istotakega STROJNIKA za žago z električnim pogonom IŠČE *Fakultetsko dobro Maksimir*, p. Zagreb. 1227

Kdo zamenja hišo?

Trinadstropna hiša z devetimi stanovanji, elektr. razsvetljavo in vrtom v Gradcu, Srca Jezusa predmestje, SE ZAMENJA s hišo v Ljubljani, Mariboru, Celju ali Zagrebu. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1211

Naprodaj je več kanarčkov.

Vpraša se na Vrtači št. 3. 1203

Stavbna parcela v mestu SE PRODA. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1229

Klavir v dobrem stanu SE CENO PRODA. — Poizve se pri I. Zupanu, Bukovca 45, p. Vodice, Gorenjsko. 1235

Meblovano sobo s posebnim vhodom IŠČE ZA TAKOJ URADNIK. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Meblovana/1239«

Proda se dobro ohranjena KLKITARA in MANDOLINA (italijanske znamke). Spodnja Šiška, baraka objekt XI, štev. 52. 1233

Stanovanje s sobo in kuhinjo v Novem Vodmatu, ŽELIM PREMENITI KAM DRUGAM. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1205

Kupim enodružinsko hišico

z malim vrtom v Ljubljani ali okolici, v kateri so na razpolago vsaj tri sobe s pritiklinami. Prodajalcu oddam svoje stanovanje, obstoječe iz treh sob s pritiklinami v sredini mesta. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Stanovanje.

Kdor posodi državnemu vpokojencu 10.000 kron ali plača najemnino za šest mesecev naprej, dobi veliko zračno sobo s porabo kuhinje v sredini mesta. — Ponudbe pod »Državni vpokojenec/1214« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Inserirajte v Slov. Narodu!

Gospodična išče sobo

S HRANO ali BREZ NJE. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Sobica/1156«.

Na stanovanje z zajtrkom

SE SPREJME GOSPOD. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1215

Lepo kmetsko posestvo

V JULIJSKI KRAJINI SE ZAMENJA Z ENAKIM V SLOVENIJI; eventualno se tudi doplača. Obstoji iz kmetske hiše, hišice, kozolca in hleva, 75 johov sveta, lepih smrekovih in bukovih gozdov, njiv, travnikov in pašnika. poleg tega vprežna živina in krave z vsem inventarjem. Posestvo je v bližini večjega mesta (rudnika) ob jugoslovenski meji. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.«. 1248

Na dobro domačo hrano

SE SPREJME VEČ GOSPODOV Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1123

Mesta oskrbnice

IŠČE 30 let stara poročena gospa z 19 mesecev starim otrokom, zmožna vsakega dela, samo za hrano in stanovanje, *brezplačno.* — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Oskrbnica/1238«.

Dvonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem, dvoriščem in vrtom na Tržaški cesti **SE PRODA.**

Kupcu je veliko stanovanje in eventualno trgovski lokal s skladišči takoj na razpolago. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1234

Kupi se majhna hiša

na prometnem kraju, primerna za trgovino v Ljubljani ali bližnji okolici. — Ponudbe z navedbo cene pod »Hiša« na Anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg štev. 3. 1222

Železniški uradnik

(penzioniran), prvovrstni tarifer, verziran v carinskih zadevah, IŠČE SLUŽBE. — Ponudbe pod »Komercijalist/1157« na upravo »Slov. Naroda«.

Radi selitve se oddasta dva čistokrvna FOXTERIERA, pet mesecev stara. Oče in mati pri pasji razstavi dobila nagrado. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1155

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

✝

Angela Fabinc roj. **Rekar** naznanja v svojem imenu in v imenu otrok **Valeske** in **Ivota** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nepozabni soprog, oče, stric in svak, gospod

Fran Fabinc

profesor drž. trgovske šole v Ljubljani

dne 3. t. m. ob 9. zvečer v 41. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnkega se bo vršil v torek 6. t. m. ob 2. popoldne iz hiše žalosti, Židovska steza št. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. februarja 1923.

✝

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni poklical k Sebi našo ljubljeno, predobro mater oziroma staro mater in taščo, gospo

Karolino Hočevar

učiteljevo vdovo

ki je v nedeljo, 4. februarja ob tričetrt 10. zvečer po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 81. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v torek, 6. februarja ob 4. popoldne iz hiše žalosti na Pogačarjevem trgu 3 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. februarja 1923.

Profesor **Kuno Hočevar**, sin. — **Franja Hočevar** roj. **Černe**, sinaha. — **Kuno, Liva, Vera, Marica**, vnuk in vnukinje.

ŽENKA KRAVANJA
roj. Cerjak
MILAN KRAVANJA

poročena

Cerknica, dne 1. februarja 1923.

Natečaj.

Na državni rudarski šoli v Celju *se razpisuje mesto profesorja inženjerja* z letno plačo 4200 Din in draginjskimi dokladami po zakonu od 28. februarja 1922 (Službene Novine br. 54 od 10. februarja 1922.)

Prosilci, absolventi rudarske visoke šole naj izroče pravilno kolkovane prošnje do dne 20. februarja t. l. ravnateljstvu rudarske šole v Celju.

Prošnjam je priložiti kratek popis dosedanjega delovanja, krstni in domovinski list, študijska izpričevala in uradno zdravniško izpričevalo o sposobnosti za profesorski poklic.

Kdor ni v državni službi mora predložiti nravstveno izpričevalo, potrjeno po njegovem pristojnem okrajnem glavarstvu.

Ravnateljstvo rudarske šole v Celju. 1237

✝

Učiteljski zbor Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njegov dolgoletni, požrtvovalni in neutrudljivi član, gospod

Franc Fabinc

umrl dne 3. februarja 1923 ob pol 20. uri.

Pogreb predragega pokojnika, v katerem izgubi učiteljski zbor svojega ljubeznjivega tovariša, učenci in učenke pa dobrega profesorja, se vrši v torek, 6. februarja 1923, ob 14. uri iz žalne hiše, Židovska steza štev. 4.

Absolventje in absolventinje zavoda se vabijo k pogrebu.

V LJUBLJANI, dne 5. februarja 1923.

Ravnateljstvo.

Skladišče

ali poslopje, pripravno za skladišče v mestu ali na periferiji Ljubljane v izmeri minimalno 150 m² se proti dobri najemnini išče. Posredovalci se honorirajo. Ponudbe pod „Nova obrt 1217“ na upr. Slov. Naroda.

Ponudim neobvezno:

Pristno haloško vino lastnega pridelka, letnik 1922 po **14** do **16 kron** liter.

Letnik 1921 po **27** do **30 kron** liter — netto cassa brez odbitka od 56 litrov višje proti vpošiljatvi sodov.

KARL KASPER, Ptuj.

Zobozdravnik-specijalist

M. U. Dr. IVAN OBLAK

je otvoril prakso, Ljubljana, Stari trg 34
(nasproti šentjakobske dekliške šole)
ord. od 8. do 12. in od 2. do 5.

Zahvala.

Vsem, ki so sočustvovali ob priliki smrti naše nepozabne matere, babice, prababice in tašče, gospe

Marije Gabriel

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se še zahvaljujemo prečastiti duhovščini, slav. požarni brambi in izobraževalnemu društvu Bogomila v Borovnici, ter vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli v tako velikem številu in jo spremili na njeni zadnji poti.

Borovnica, dne 5. februarja 1923.

Žalujoči rodbini: Gabriel-Lušicky

Zahvala.

Zahvaljujemo se najiskreneje vsem, ki so nas tolažili v težkih dneh, ko je neizmerno trpel in nas zapustil naš ljubljeni sin oziroma brat in svak, gospod

Franci Slanc

slušatelj šumarske akademije

Vsem, ki so prišli od blizu in daleč, da ga spremijo na zadnji poti, posebno pa njegovemu predragemu gospodu doktorju Premrovu, starosti Sokola ter gospodu zastopniku akademičnega društva „Triglav“, ki sta se z vznešenimi besedami poslovila od njega ob grobu, dalje prečast. duhovščini, deputaciji akademičnega društva „Triglav“, Pevskemu društvu v Litiji za krasne žalostinke, društvoma Sokol in Požarni brambi ter Lovskemu društvu v Litiji, izrekamo našo najtoplejšo zahvalo.

Konečno se iz srca zahvaljujemo za vse izraze sožalja ob bridki izgubi, kakor tudi za vse prekrasne cvetke, ki so krasile mrtvaški oder in krsto našega preljubega Francita.

LITIJA, dne 3. svečana 1923.

Rodbina Slanc-Hubad.

Naznanilo.

V imenu tvrdke **TRIGLAV, jugosl. izdelovalnice perila Vojska & Šelovin, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8 in Vojvode Mišiča c. 21** naznanjava podpisana c. tvrdkam, da je družabnik **g. Jos. Šelovin izstopil** in bodeva sedaj podjetje pod dosedanjim imenom vodila sama.

Se priporočava c. tvrdkam za nadaljno naklonjenost in beleživa z odličnim spoštovanjem

Drago & Genica Vojska.

Prodam 2000 kg suhih gob

(JURČKOV). — Pismene ponudbe pod »Prima blago/1075« na upravo »Slovenskega Naroda«.

PRODAM TAKOJ

hišo s trgovskim lokalom

IN VRTOM ob glavni cesti blizu postaje. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava »Sl. Nar.«. 1098

Šivilja, ki bi opravljala obenem mesto sobarice, ŽELI VSTOPA pri boljši rodbini v Ljubljani ali Mariboru. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod »Šivilja«, poštno ležeče, Velenje. 1184

Na prodaj zemljišče

kot stavbišče za hišo, skladišča ali tovarno v Ljubljani na prometnem kraju. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Stavbišče/1190«.

Proda se trgovina

mešanega blaga in deželnih pridelkov na Hrvatskem v bližini železniške postaje; letni promet 2,500.000 K. — Ponudbe pod »Hrvatska/1179« na upravo »Sl. Naroda«.

Iščem vrtnarja,

veščega gojenju cvetlic, sadnega drevja in zelenjave. Nastop 1. marca t. l. Neoženjeni imajo prednost; stanovanje je prosto. — Ponudbe z izpričevali in zahtevo plače je poslati na upravo lista pod »Št. 235/1174«.

Velika mehlovana soba

in KABINET, pripravna tudi kot pisarna, v sredini mesta, se takoj ODDA. Najemnina leto naprej. Ponudbe pod Mesto/1158 na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kupi se hiša ali vila

v Ljubljani, kjer bi bilo prosto kako stanovanje. — Ponudbe z navedbo cene in kraja pod »Prosto stanovanje 1099« na upravo »Slov. Naroda«. 1099

RADI SELITVE

prodam večjo trgovsko hišo

na prometni točki sredi Ljubljane. Kupcu po dogovoru lokali in skladišča na razpolago. — Ponudbe pod »Zmerna cena« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.

RADI SELITVE

prodam enodružinsko hišo

Z VRTOM v Ljubljani. — Cena 105.000 dinarjev. Stanovanje kupcu zasigurano tekom enega meseca. — Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Sodna ul. 5.

Mizarji pozor!

Ponudite 500 do 1000 komadov kompletnih klosetnih desk iz bukovega lesa, politiranih. Kratek dobavni rok. — Ponudbe pod »Konkurenčna cena« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.

20.000 kron nagrade

dam onemu, ki mi preskrbi prazno sobo ca. 26 m², če mogoče s kabinetom. Tudi na periferiji mesta. Samo pismene ponudbe pod »Takoj« na Anončni zavod Drago BESELJAK, Ljubljana, Sodna ulica 5. 1104

2500 dinarjev nagrade

kdor mi preskrbi v mestu stanovanje v novi hiši ali vili z najmanj 3 sobami in drugimi pritiklinami. Ponudbe pod šifro „Nagrada 1097“ na upravo Slovenskega Naroda. 1097

Proda se posestvo

v Halozah, okrog 400 oralov zemlje s hišo, hlevi, gospodarskimi poslopji in kletjo, radi zapuščinskih razmer. Pol orala vinograda, 6 oralov njiv, 12 oralov travnikov in sadonosnikov in 20 oralov gozda v dobrem stanju, primerno za posek, drv, stavbe. Cena 175.000 Din. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Haloze 1132“. 1132

Resna ženitna ponudba.

Dobro situiran trgovec želi resno poznanstvo z odlično devojko ali vdovo brez otrok od 30 do 40 let staro, ki bi bila prijetne zunanjosti, čiste preteklosti, zdrava, domače lepo in nežno odgojena, dobra gospodinja. Muzikalna ima prvenstvo. Pogoj je medsebojen dogovor.

Pismene ponudbe s sliko in točno adreso na Milan Ivković, Novi Sad, Kralja Petra ul 1. — Diskrecija zajamčena. 1183

Proda se sokolski kroj.

Vprašati: Sv. Petra cesta 52/I, levo. 1230

Računski uradnik

IŠČE za popoldanske ure primerno delo. — Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod Primerno delo/1245.

Mesečno sobo

s posebnim vhodom, s hrano ali brez, IŠČE GOSPODIČNA. — Pismene ponudbe pod »Mesečna sobica/1231« na upravništvo »Sl. Nar.«.

Trgovski lokal,

srednjevelik, v Ljubljani ali Spodnji Šiški, SE IŠČE. Pismene ponudbe pod »Trgovski lokal/1232« na upravništvo »Slov. Naroda«.

Delavke

za ščetarsko obrt

išče tvrdka **Weiss in drug,** Zagreb, Savska cesta 66. 1244

Sukno

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skaberne Ljubljana Mestni trg 10

Knjigovodja-bilancist

z daljšo prakso pri raznih velepodjetjih, popolnoma zmožen vseh knjigovodskih sistemov, IŠČE PRIMERNE SLUŽBE. Gre tudi na deželo. Nastop takoj. — Ponudbe pod »Pridan/1196« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Prevzamem trgovino

na prometnem kraju s stanovanjem V NAJEM; stopim tudi kot družabnik v že dobro vpeljano trgovino mešanega blaga s 300 tisoč kronami z osebnim sodelovanjem. — Ponudbe pod »Trgovina s stanovanjem/1178« na upravo lista.

Klavirska delavnica

390 **R. Warbinek**

Ljubljana, Hilšerjeva ulica 5.

Popravljam in uglašujem klavirje in harmonije **strokovno in ceno.**

Premog in cement

433

stalno v zalogi pri

H. Petrič, Ljubljana,
Dunajska cesta 33. Tel. 366.
Skladišče „Balkan“.

NOVOSTI ZA

PLESNO SEZIJO

A. Sinkovic nasl. **K. Soss**
Ljubljana, Mestni trg 19

Sena

zdravega, slavonskega, najbolje vrste, jednakomernega, iz lastnih travnikov prodaja na kompletne vagone po umerjenih cenah

Braća Myohl,
Nova Gradiška. 1151

Najboljša in najcenejša streha
pravi, zajamčeno pristni
asbest-škrilj

Fran Hočevar 1127
Žirovnica-Moste, Gorenjsko.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovaren **Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Hölzl, Schweighofer, Original Stingl itd.**
Tudi na obroke. Tudi na obroke
Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5

Županstvo občine Mengeš naznanja, da se vrši dne **9. svečana 1923** na sv. Polone dan običajni

letni semenj

za kramarje, konje, govedo in prašiče.

Kompanjon

za novoustanovljeno, brezkonkurečno, zelo dobičkanosno industrijsko podjetje, v industrijskem mestu Slovenije, s kapitalom

Din 500.000

se išče. Ponudbe pod „Brez konkurence“ na Aloma Company, anončno družbo z o. z. v Ljubljani.

Preselitev trgovine.

Vsem cenjenim starim kakor tudi novim odjemalcem naznanjam, da sem opustil na Vodnikovem trgu št. 2 trgovino s špecerijskim in mešanim blagom ter z današnjim dnem otvoril isto

na Sv. Jakoba trgu št. 4

Postregel bodem vedno solidno ter z dobrim in cenenim blagom.

Se priporočam **Viktor Šober**

Konfekcijska trgovina

S. SILBERSTEIN, GRAZ, Färbergasse 2-I priporoča po jako nizkih cenah **kostume, plašče, obleke iz sukna, etamina, crep de Chine, bluze, krila, plašče proti prahu, za pomlad 1923.**

Dr. Dralleja

brezova lasna voda

jači rast las, zabranjuje izpadanje ter srbenje in prahljaj, krepi in čudovito oživlja živce.

Glavna zaloga:

ISIS, d. d.

odd. Juri Dralle
Zagreb, Palmotićeva ulica broj 66.

Vsako množino

ŽLAHTNEGA KOSTANJEVEGA LESA

za takojšnjo in poznejšo dobavo kupi po najboljši ceni tvrdka FRAN OSET, Vransko pri Celju ter prosi ponudbe franko vagon z navedbo množine.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.